

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
 Str. Baron L. Pop 10
 SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
 Ejjeli telefon (szombat)
 ELOFIZETÉSI
 Egész évre 600
 Félévre 320
 Negyedévre 110
 Egy óra 110
 IX évfolyam * 253. szám
 1928 November 22 csütörtök
 * 5689 Kiszlív 9 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Csakis megbízottunknál szerzhető be

Vajda miniszter vezeti a nemzeti paraszpárt kolozsvári tárgyalásait

Óriási lelkesedéssel fogadták Vajda belügyminisztert első hivatalos kolozsvári útján

A belügyminiszter a törvényes rend feltétlen respektálására hívta fel párthiveit. Voicu-Nitescu Erdély minisztere egyforma elbánást ígért az ország minden népének

Készül a sziguranca, csendőrség és rendőrség átszervezéséről szóló törvényjavaslat

(Cluj-Kolozsvár, november 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti paraszpárt kolozsvári klubjában már napok óta nagy a sürgés-forgás. A küszöbön álló választások előkészítésére az összes pártvezérek akcióba léptek. Hétfőn érkeztek meg Bukarestből Dan Sever, Voicu-Nitescu és Bocu Sever miniszterek, akiket Maniu Gyula a választási kampányban Erdélyben való megszerzésével bizott meg. Ma délre várták Kolozsvárra Maniu Gyula miniszterelnököt és Vajda belügyminisztert, akik a választásokkal kapcsolatos megbeszélendő tárgyalásokat folytatták volna le. Maniu kolozsvári látogatása azonban váratlanul akadályok miatt elmaradt — a miniszterelnöknek ugyanis többek között ma délután audiencián kellett megjelennie Maria özvegy királynőnél — s így egyedül Vajda belügyminiszter fogja lefolytatni mindazon tárgyalásokat, amelyek a nemzeti paraszpárt választási

kampányával kapcsolatban még függőben vannak és ő fog az egyes megyei szervezetekkel a listákban véglegesen megállapodni.

A belügyminisztert Bocu Sever, Voicu Nitescu és Dan Sever miniszterekkel kivül a hatóságok képviselői, valamint nagy tömeg várta a kolozsvári állomáson. Amikor a Bukarest felől érkező expressz 12 óra öt perckor berobogott a pályaudvarra, egerverő hurrá tört ki a tömegből s szakadatlan éljenzések közepette állott meg a miniszteri szalonkocsi az elsősztályú váróteremmel szemben, ahol a hatóságok képviselői vártak a magas vendégekre. A tömeg színi nem akaró óvációja közepette jelent meg a szalonkocsi aajtájában Vajda belügyminiszter, aki kabinetfőnökének, dr. Buteanu Aurelnak, a „Patria” volt főszerkesztőjének társaságában érkezett meg és onnan hallgatta végig az üdvözlő beszédeket.

sürgették Vajda Sándort, hogy végezze el a dolgát a prefekturán és jöjjön a néphez, mely hallani akarja. Már jóval elmúlik egy óra, amikor Vajda Sándor autómobilja a tömeg hatalmas üdvözlésében közben a „Patria” előtt megáll és a belügyminiszter szokott frissességével felszalad a „Patria” klubhelyiségének lépcsőin. Elsőnek dr. Socol Aurel lép az erkélyre és jelenti be az őt is hangos éljenkiáltásokkal fogadó tömegnek, hogy Vajda Sándor az ország belügyminisztere szólni kíván népéhez. Tetőfokára hag a lelkesedés, amikor Vajda Sándor lép ki az erkélyre és messzehangzó szóval a következő beszédet mondja:

A régi ház.

— Tíz év hosszú idő és e tíz év alatt hányszor gyűltetek ti ide, hogy velünk együtt egy régi házat, egy alapjában megkorhadt, ósdi épületet ostromoljatok meg. Ez a ház a liberális kormány volt, amely végül nem állta a tízéves ostromot és rombadőlt a nép és az igazság rohamcsapatai előtt. Most a rohamcsapat és az igazság harcosai a romok fölött állanak és vállvetve, erős energiával küzdenek azon, hogy a régi romok helyére új épü-

letet építsenek. Ti a nép, akik együtt voltatok velünk, amikor küzdöttünk és együtt láttatok velünk a megkorhadt épület dicstelen összeomlását, most velünk kell legyetek akkor, midőn az új épületnek vetjük meg vastravezés alapjait.

— Az ujjáépítés munkája nagyon nehéz.

Üres állampénztárt hagytak hátra nekünk azok, akik jól tudták, hogyan kell a nép verejtékéből kisajtolni pénzzel telt államkincstárokat minden lehetséges alkalommal légiures térré varázsolni.

Mireánk vár az a feladat, hogy az üresen hagyott államkincstárral is felvirágoztassuk ezt az államot, amely tízéves szegényteljes multja után szabad levegőt és mindenekelőtt igazságot akar. Jól tudta azt a régenstanács is, hogy ezt a munkát csak a Maniu Gyula elnökleleti nemzeti paraszpárti kormány tudja megvalósítani. És jól tudta, hogy ez a kormány lesz az, amely Romániát az elsők közé fogja emelni a többi európai országok előtt ugy erkölcsi, mint anyagi gazdagságában.

Vajda miniszter a belső békéért

Mihali Tivadar, a város nevében üdvözölte Vajda Sándort, aki ezuttal első ízben látogatta meg Kolozsvárt, hogy pártja kormányra jutott. A polgármester meleg szavakkal tolmácsolta a város lakosságának szerencsekívánatait, akiknek megköszönte, hogy első útja Kolozsvárra vezetett s isten áldását kérte munkájára.

Ezután dr. Popa Ádám megyei prefektus üdvözölte a megye nevében.

— Mint ahogy a nehéz harcok idején, épen úgy most is, amikor meg kell valószínűsítanunk azt, amiért tíz évben keresztül küzdöttünk, önök mellett vagyunk mindannyian ennek a megyének és ennek a városnak lakossága és rendíthetetlenül bizunk ebben a kormányban, amely meg fogja teremteni minden polgár számára a jólétet és a boldogságot.

Végül dr. Socol Aurel, a nemzeti paraszpárt kolozsvári tagozatának nevében intézett meleg szavakat Vajda belügyminiszterhez. Hangsúlyozta, hogy a hosszú ellenzéki harcok idején Vajda miniszter elnöksége volt a győzelem kivívásában, mert integritásával respektáltatni tudta a pártfegyelmet.

Az üdvözlőtekre Vajda belügyminiszter röviden válaszolt. Megköszönte a meleg fogadtatást, majd rámutatott arra, hogy felhatalmazása van Maniu miniszterelnöktől is, hogy megköszönje a kolozsváriaknak és kolozsmegyének a kormányhoz való ragaszkodását.

— Tudjuk, hogy velünk van a falusi nép épen úgy, mint a városi lakosság. Úgy fogadom tehát ezt a üdvözlőte-

leket, mint ha az én nevükben intézték volna hozzám e meleg szavakat. Ezzel az alkalommal kifejezésre akarom juttatni azt a kívánságomat, amelyet az egész kormány nevében tolmácsolhatok, hogy pártunknak példát kell mutatnia új befelé, mint a külföld felé a leppelődés rend fenntartására. S mint ahogyan a nemzeti paraszpárt 1918-ban is meg tudta őrizni a fegyelmességét azokban a forradalmas időkben, úgy most is, mikor az ország sorsa ránk van bízva a leppelődés fegyelmességét kell tanu sítanunk. Szünjön meg az országban a gyűlölet és legyen minden vonalon béke és rend, hogy ezzel lehetetlenül tudjuk tenni belső ellenségeiket s a külföldnek is megmutassuk, hogy a mi erőnk a fegyelmességben rejlik. Ez képezi Maniu kormánya programjának az alapját és ennek a programnak a megvalósításánál azt hiszem, mindnyájukra számíthatunk.

Vajda belügyminiszter a tömeg lelkes éljenzése közepette fejezte be beszédét, majd autóbá szállt s a prefekturára hajtatott, ahol több küldöttség üdvözlését fogadta. Ezután a prefektussal és a többi jelenlévő miniszterekkel folytatott bizalmas beszélgetést. A prefekturáról a belügyminiszter kabinetfőnökjének, dr. Buteanu Aurelnak társaságában a nemzeti paraszpárt klubjába hajtatott.

Az állomásról a több ezer főből álló tömeg a „Patria” elé vonult, ahol türelmetlenül várta, hogy Vajda Sándor a vármegyei prefekturáról oda érkezék. Félórás türelmetlen várakozás után a pártvezetők néhány telefonbeszélgetésben

„Békesség, jog és igazság minden itt lakó népnek”

A frenetikus éljenzésekkel megszakított és percekig tartó lelkesedéssel fogadott beszéd után Voicu-Nitescu erdélyi miniszter zömök alakja jelenik meg az erkélyen, akit Socol Aurel konferálása után tüntető lelkesedéssel fogad a tömeg.

— Enreám hárul az a nehéz, de drága feladat, — mondotta Erdély minisztere, — hogy békét és megelégedést varázsoljak erre a földre, amelyet a tízéves liberális zsarnokság betegé, háborgóvá és nyomorulttá tett. Érzem ennek a megbízatásnak nagy felelősségét és itt az erdélyi parasztság eme lelkes tömege előtt fogadom, hogy minden jóra fog változni ezen a földön és az a nép, amely tíz éven keresztül ellenségeiként atkozta elődeinket, áldani fogja annak a kormányának a nevé, amely most irányítja az ország sorsát. Békességet, jogot és igazságot akarunk a románságnak és minden itt lakó népnek.

Rövid, de nagyhatású beszédét a nép éltetésével fejezte be Voicu-Nitescu, majd Dan Sever közegazságszolgálati miniszter veszi át a szót.

Kétszer annyit, mint amennyit várnak

— Elég lenne csak két szót mondani om

— mondotta a kolozsvári paraszpárt tribuna — csak annyit, hogy

kétszer annyit fogunk dolgozni, mint amennyit elvár tőlünk az ország közvéleménye.

Mi tudjuk, hogy mit kell itt dolgozni. Hiszen én mindegyiteket talán névszerint is ismerlek és mindegyiteknek külön külön is tudom bajaitokat. Egyet ígérhetünk nektek: hogy azt a tízévet, amely elmúlt fölöttetek, mindenképp jóvá fogja tenni az a tíz év, ami ezután következik. Tudom, hogy türelmetlenek vagytok és ha mi a szíveink szerint cselekedhetnénk, egy félóra alatt tennék jóvá mind azt, amit a tízéves liberális politika elmulasztott. De a munka nehéz és a tolvajok nehezen hagyják magukat megfogni. Várnotok kell hat türellemmel és vállvetve kell a kormány háta mögött állnotok, hogy minden akaratunkkal és minden várakozást felülmulóan tudjuk beváltani ígéreiteinket.

Pop-Csicsó István megrázó beszéde

Pop-Csicsó István a nemzeti paraszpárt legöregebb harcosa lépett ezután az erkélyre, aki szenvedélyektől izzó beszédében mutatott rá az új kormány

kötelességeire és a liberálisok büncire. — Kimondhatatlanul boldoggá tesz az a tudat és a szívem az irántuk való szeretettel telik meg, amikor látom, hogy dolgoz, lelkes és szerető nép vagyok, akikből néhány meleg testvéri szó kezességét csinál. És megkérdehetem, milyen emberek voltak azok, akik nem akarták megérteni, nem akarták meghaladni és nem akarták megszeretni ezt a népet? Milyen emberek voltak azok, akik üresen hagyták az államkincstárt, mely ennek a népnek össze-

gyűjtött garasából tett meg? És milyen emberek voltak azok, akik fenekestől felforgatták ennek az országnak a rendjét ugyanakkor, amikor minket vádoltak meg rendezetlenséggel? Amit itt látok közletem, ugyanazt látom az ország minden részében: tudom, hogy mit akartok. Emberibb bánásmódot, és becsületet, férfias munkát. És rajtatok áll a vásár. Ti voltatok azok, akik mindent legyűrő akaratotokkal juttattátok kormányra ennek a népnek legnagyobb vezérét, Maniu Gyulát. Hiszen

a Maniu-kormányt a nép vitte az ország élére és nem felülről erőszakolták a népre.

Be kell bizonyítsátok, hogy nem eszeltek hazátokat bennünk és a választásokon olyan tömegben fogtok megjelenni, amilyenre még nem volt példa a román történelemben.

Pop-Csicsó István Maniu és a nép eltetésével fejezte be beszédét, melynek végzetével Socol Aurél néhány szóban bocsátotta a népre.

Pop-Csicsó István az őszhaju román demokrata

nyilatkozik az Uj Keletnek az ellenzéki politikusokról, a politikai disszidenciáról és örökéletűnek mondja a Maniu-kormányt

(Cluj-Kolozsár, november 21. Az Uj Kelet tud.) A Patria emberektől hemzse-
gő szerkesztőségében, mindenki előtt
tisztelettel kelve, jár-kel a nemzeti pa-
rasztpárt legöregebb és legtisztelre-
méltóbb harcosa. A feltörekvő nemzeti
parasztpárti fiatalok csoportjai rajzanak
körülötte és Pop-Csicsó István aranyos
humorát csalogatva, korát meghazudtoló
elévességgel érdeklik emberek és
események után és osztja szét a tanácsot
a román politika, jövődöbél harco-
sának. Tanul vagyunk egy jelenetnek,
amikor Pop-Csicsó István szigorú sza-
vakkal ostromozza a román egyetemesi fi-
ataltságot és valósággal erkölcsi prédiká-
ciót tart a Chemarea néhány körjeje csoportosult tagjának. A zsufolt terem zson-
gásában, messziről hallatszik felénk egy-
egy elejtett szava: Az ország — mondja
— mintállam kell, hogy legyen és egy
szerszámot kell végteljesen a gyű-
lölködés szellemének.

— A lelkiismeret dolga az, hogy né-
hány fiatal tacsó megdölgő zavar-
gásokkal tegye tönkre az ország hirne-
vét a külföld előtt. Nektek is vannak jo-
gaitok és kötelességeitek, a zsidóságnak
is vannak jogok és kötelességeik. Még
egy Nagybírónak nem szabad megtör-
ténnie Romániában.

Néhány méter távolságban halasztjuk
végig Pop-Csicsó szavait és kiléssük az
alkalmas pillanatot, amikor a gyulafe-
hérvári nemzetgyűlés ősz elnöke egyedül
és zavartalanul mondhatja el az Uj Kelet
munkatársának véleményét a politikai
helyzetéről. Pop-Csicsó István utja egy
iroasztal melle vezet, ahol kissé félrevo-
nultan a Patria épülete előtt üdvözlő
nép és a szobákban forgoló emberek
lármájától a friss bukaresti lapokat ol-
vassa.

— Miniszter ur — lépünk hozzá — ön
olyan régen nem hallotta már szavát a
nyilvánosság előtt, hogy az ország köz-
véleménye a megváltozott politikai at-
moszférában méltán lehet kíváncsi a
gyulafehérvári nemzetgyűlés elnökének
véleményeire.

A politikai anyós

Pop-Csicsó leteszi a kezéből az újságot
és mosolyogva válaszol:

— Az én véleményem? Na, aligha hi-
szem, hogy nagyon érdekelné az embe-
reket. En most, kérem, csak egy egysze-
rű „i” betű vagyok. Vagy talán
még az sem. Egy pont az „i” betűn.
Örülök az idők fordulásának és olykor-

olykor veszekszem a miniszterekkel,
mint ahogy ez már ilyen idős embereknél
szokás. En csak anyós vagyok. Politikai
anyós.

Udvarias szavakkal biztosítjuk Pop-
Csicsó Istvánt arról, hogy kedélyes sza-
vai nem elégtettek ki teljes mértékben.

— Kegyelmes uram — mondjuk —
most jött el az újságírók szezonja. Vég-
eredményben mi nyilatkozatokatól élünk?
Ön talán nem fogja megzavarni ezt a mi
szezonunkat?

— Hát miről nyilatkozom? Negyven
éve várjuk ezt a napot. Mert mi, de-

mokrata románok, a nép igazi képviselői
nemcsak ama sokat emlegetett tízéves
liberális rezsim, de a harmincéves ma-
gyar politikai élet viszonyosságos útjain
is az elnyomás keserű kenyerét ettük.
És most, negyven év után még nem jött
el a nyilatkozatok ideje. Most nem nyilat-
kozni, hanem cselekedni kell. Hiszen már
is a rendelkezésünkre állott rövid idő
alatt is elég szép munkát végeztünk. De
erről még mindig nincs mit nyilatkozni.

— Milyen életet jósol, kegyelmes ur, a
nemzeti parasztpárti kormányznak?

Az örökéletű Maniu-kormány

Pop-Csicsó István újra kedélyesen
kezd:

— Tudja kérem, a proféták ideje el-
mult. Amígta Argetoianu lemondott,
hogy így mondjam, lejárt a proféták
kora. En, hogy egyszerű legyen, örök-
életűnek szeretném látni ezt a kormányt
Nehéz viszonyok és aggasztóan nyomazo-
tó körülmények között vette át Maniu az
uralmat és éppen ezért bizom a kormány
örökéletében. Hisz a külföldnek nem-
csak politikai köre, de a finánc-világa is
szinte páratlan örömmel szereték tudomá-
sát a Maniu-kormány beiktatásáról,
mert ott is meg vannak győződve róla,
hogy itt ezután komoly és rendszeres
munka fog folyni, mely egyaránt üdvös
a bel- és külföld számára.

— Miniszter urnak bizonyára tudomá-
sa van arról, hogy a kormány bukása
után a liberális pártból a disszidens
csoportok egész lömege váltott ki. Mi a
véleménye erről miniszter urnak és
milyenek a liberálisok ellenzéki szerep-
léséről való impressziói?

— Az a meggyőződésem, hogy a libe-
ralis párt saját érdekében be fogja látni,
hogy milyen nagy hibákat követ el, ami-
kor akadályokat gördít a nemzeti pa-
rasztpárti kormány zavartalan műkö-
dése elé. Egészen bizonyos, hogy a párt
darabokra hullása fokozódni fog, ha az
eszközre való tekintet nélküli ellenzékie-
kedést folytatják. Meg vagyok győződve
róla, hogy a liberális párt komoly elemei,
ha savanyu arccal és némi érthető re-
zignációval is, bele fognak törődni a
változhatatlanba és ugyanazzal az ener-
giával, amellyel a kormánybuktató har-
cot vezetik ellenünk — velünk együtt
fognak küzdeni az ország konszolidálá-
sának munkájában.

— Averescuról, Iorgáról?
— Ők talán nem is léteznek. Legalább
is mint politikusok nem.

— Az Averescu-pártnak néhány na-
gyon értékes tagja van — mondjuk —
akik minden alkalommal szembekerül-
nek Averescu és Goga intézkedéseivel.
Az a meggyőződésünk, hogy ezek az
emberek, Garofild, Manoiliescu, stb.
hasznos elemei lehetnének a nemzeti pa-
rasztpártnak.

A politikai disszidencia

— Kétségtelen, hogy ezek az emberek
jelentős egyéniségek a román politikai
életnek. Csak hogy a nemzeti parasztpárt
keretei már megteltek. Van első garni-
turánk, sőt ha szükség van rá, második
és harmadik is akad. A politikai világ
egyébként sem látja szívesen a disszi-
denciát. Ezt a tapasztalatot a gyermek-
cipőben járó román politikai élet is
igazolta már, de ha a régi magyar par-
lament életébe nézzünk vissza, törvény-
szerűen következtetjük, hogy a legtiszt-
eletreméltóbb indok sem elegendő ahhoz
hogy a politikai disszidencia a közvé-
lemény erkölcsi szempontjából indokol-
ható legyen. Egy Andrásy, vagy egy
Apponyi igazán nem lehet azzal vádolni,
hogy önző érdekből változtatták meg
politikai álláspontjukat de a közvélemény
nek sem bocsátotta meg a disszidenciát
Igy akár milyen súlyos politikai egyéni-
ség is kérné felvételét pártunkba, nem
fogadhatjuk anélkül, hogy ez a politikai
törvényszerűség eszünkbe ne jusson.

— Mi a véleménye Iorgáról, minisz-
ter ur?

— Iorga nem politikus. En mindig
nagy tisztelője voltam Iorgának és min-

Depulátok, szepáterok, prefektu-
sok, előkelőségek találkozóhelye
A város szívében.

„Restaurantul Cluj”

Bucuresti, Str. Ilfov 4.
A főpostával szemben, a Grand-Hotel
és a Casa Depunerii mögött, a Calea
Victoriei mellett.

Bukarest legnagyobb erdélyi étterme
A kolozsvári New-York volt bérőjének
Friedmann Marci özvegyének étterme.

Kiváló erdélyi konyha. Elsőrangú
italok. Tökéletes kiszolgálás. Egész
éjjel nyitva. Menürendszer. Szolid árak

Éjfélt után korhely- és babeleves.
Hirneves Jazz és cigányzene.

dig nagyrabecsültem univerzális képes-
ségeit, ismerve azt a nagy szimpátiát és
általános nagyrabecsülést is, amely ed
a kivételes tehetségű embert övezi. Tisz-
telem Iorgát különösen azokért a szol-
gálatokért, amelyeket az idegen uralom
alatt élt román provinciáknak tett és
rendkívül sajnálom, hogy politikai szem-
védelye annyira elvakítja és kockáztatja
a személyét méltán övező szeretetet. Eb-
ben az elvakultságban olyan kirohaná-
sokat tesz, amelyek fölött még gondol-
kozni sem lehet. Utalok Iorgának a
„Neamul Romaneschen” legutóbb meg-
jelent cikkére, amelyben szinte érthetle-
len kirohanást tesz a nemzeti parasztpárt
ellen.

— Gogáról mi a mondanivalója, ke-
gyelmes ur?

— Goga jellemzésére elegendőnek tar-
tom hivatkozni a magyar közvéleményre
Mondja meg a magyar közvélemény,
igaz-e, hogy Maniu és Vajda hűséges
fegyvertársai voltak a magyar államnak
és igaz-e, hogy minden tettük az osztrák
magyar monarchia felvirágoztatására
irányult? Kétfel, hogy erre igonnal vá-
laszolna a magyar közvélemény.

Nyilatkozat Cuzáról

Az utolsó számbavehető politikusi jel-
lemzésével Pop-Csicsó István interjúja
már-már befejeződött. Kezet nyujtva, ve-
get is akar vetni a kihallgatásnak Pop-
Csicsó István, amikor feltesszük az utolsó
kérdést:

— Még van egy politikus, akiről nem
nyilatkozott kegyelmes ur. És pedig
Cuz.

— Cuzával nem foglalkozom — mon-
dotta határozottan Pop-Csicsó István, de
csak egy lépéssel távolodik és megvá-
lasztja akaratát. Szórol-szóra diktálja a
következőket:

— Nemcsak az ország nyugalmára, de
az állam presztízisére is igen káros kihatá-
ással lehet Cuzá propagandája, amely
teljesen ellenkezik a román nemzet sza-
badság-szerető, demokratikus szellemé-
vel. Meg vagyok győződve róla, hogy a
kormány tetlei a becsületesség és a lov-
giaság jegyében hamarosan a rend és
béké utjára fogják vezetni az országot és
akkor rendkívül szűk körre fog szorít-
kozni azon tévelygők működése, akik a
nemzeti tisztult atmoszférában még mindig
Cuz aur szavára hallgatnak.

És Pop-Csicsó István megindul az er-
köly felé, ahonnan éppen mostan szórja
bő mondanivalóit Vaida Sándor a nép-
hez.

Barzlay István.

Uránia-mozgó

Ma szenzációs premier! **Leopard Lady** Ma szenzációs premier!

az utóbbi évek legfrappánsabb cirkuszfilmje. Izgalmas akrobatamutatók. A világ legnagyobb állatsereglete állatalkalmat közreműködésével. (Monopol Filmc.) Főszerepekben:

JAQUELINE LOGAN és ALAN HALE

Select-mozgó

November 23-án van a szezon legnagyobb slágerének a

KOZÁKOK

bemutatója. TOLSZTOJ LEO hasonnevű regénye nyomán született meg ezen csodás alkotás, melynek főszerepeit a felejthetetlen:

RENEE ADORE JOHN & GILBERT

alakítják.

Csütörtök, 1928

Atsz

Szabadságot megtagad

(Bucuresti-Bu)
Uj Kelet tudós
hadügyminiszter
tárgyalások alai
nokság a mai
csendőség 1926
12.000 embert é
ből álló detach
hadügyminiszter
ból a korosztály
megtakarítást é
megszüntették a
menyeket, ame
létesített és ezek
tisztjeit újból ke
tották be.
Ioanitescu bel
zást kapott az á
rendőség és a
lásáról szóló t
sere.
Mint azt Popo
jelentette, a
egyezmény, hat
aláírása, végle
nak súlyos felté
lehet. Az egyezm
mányozásánál k
delegáció felüle
mény végrehajt
származtak. Az
zonyos köteleze
Nationalara az
kormány ezekre
Nemzeti Banko
volna. Ilyenfor
pont keletkezett
a Banca Nation
elintézzének.
Kormánykörö
szerint a német
hogy a parlau
16-ika előtt re
zést.
**Végleg létr
podás a n
szociálé**
(Cluj-Kolozsvár,
Kelet tud.) A nu
volt az erdélyi
alakulásának sze
ság, amelynek De
Bocu Sever es de
és amely az erde
sével lett megbu
ezelőtt kezdte m
ügyminiszter a b
lülvizsgálása érde
ből, azonban a
nehézségek elimi
kellett vegye tele
niu miniszterelnö
parasztpárt vezet
dűfőre vigyek a
plikált ügyet.
Legelőször a
delegációzat foga
kel véglegesen m
számokra Bihar
biztosít egy-egy
dik mandátum m
meg Maniu min
szások és svábo
nevében Hans O
nerth jelentek n
megbeszélések er
miniszterrel egye
ges megállapodá
vonatkozólag, me
egész ország ter
és három szenátó
A mandátumok
kerületek között
Naszód, Szeben,
külföld, Temeş, To
Bukovinában és
Cetatea Albameg
tási küzdelmekbe
tek jelöltjei.
A német blo
krafiák delegátus

Atszervezik a szigurancát, a rendőrséget és a csendőrséget

Szabadságolták a csendőrség 1926-os kontingensét, ami százmillió lej megtakarítást jelent. Ujabb nehézségek merültek fel a német egyezmény ügyében

(Bucuresti-Bukarest, november 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vezérkar és a hadügyminisztérium között folytatott tárgyalások alapján a csendőrfőparancsnokság a mai nappal szabadságolta a csendőrség 1926 évi kontingensét, vagyis 12.000 embert és csupán egy-500 emberből álló detachement marad vissza a hadügyminisztérium rendelkezésére, ebből a korosztályból. Így 100 millió lej megtakarítást eszközölnek. Egyidejűleg megszüntették a mozgócsendőr-különítményeket, amelyeket az előző kormány juttatott és ezeknek a különítményeknek tisztjeit újból katonai csapatokhoz osztották be.

Ioanescu belügyi miniszter megbízást kapott az állambiztonsági hivatal, a rendőrség és a csendőrség reorganizálásáról szóló törvényjavaslat elkészítésére.

Mint azt Popovici pénzügyminiszter kijelentette, a Németországgal kötött egyezmény, bárhogyan is történt annak aláírása, véglegesnek tekinthető és annak súlyos feltételein változtatni nem lehet. Az egyezmény szövegének áttanulmányozásánál kiderült, hogy a liberális delegáció felületessége folytán az egyezmény végrehajtásából újabb nehézségek származtak. Az egyezmény ugyanis bizonyos kötelezettségeket ró a Banca Nationala anélkül, hogy a liberális kormány ezekről a kötelezettségekről a Nemzeti Bankot előzőleg értesítette volna. Ilyenformán egész csomó vitás pont keletkezett, amelyeket az állam és a Banca Nationala kell egymás között eljuttatni.

Kormánykörökből származó értesülés szerint a német kormány intenciója az, hogy a parlamenttel még december 10-ika előtt ratifikáltassa a megegyezést.

Végleg létrejött a megállapodás a németekkel és a szociáldemokratákkal

(Cluj-Kolozsvár, november 21. Az Uj Kelet tud.) A mai nap döntő jelentőségű volt az erdélyi képviselőválasztások kiakadásának szempontjából. Az a bizottság, amelynek Dan Sever, Voicu Nitescu, Bocu Sever és dr. Crisin György a tagjai és amely az erdélyi választások levezetésével lett megbízva, már néhány nappal ezelőtt kezdte meg munkáját. Vaida belügyminiszter a bizottság munkájának felügyelése érdekében jött el Bukarestből, azonban a jelöltiltak körül támadt nehézségek elhárítása érdekében fel kellett vennie telefonon a kontaktust Maniu miniszterelnökkel, mint a nemzeti pártvezetővel, hogy együttesen előre vigyék a képviselőjelölések kompromittált ügyét.

Legelőször a Zsidó Választási Blokk delegációját fogadta a miniszter, akikkel véglegesen megegyezett abban, hogy számukra Biharban és Máramarosban biztosít egy-egy mandátumot és a hamadik mandátum ügyét külön tárgyalja meg Maniu miniszterelnökkel. Ezután a szászok és svábok választási blokkjának nevében Hans Otto Roth és dr. Konnerth jelentek meg Vaidánál. Az előző megbeszélések eredményeképpen a miniszterrel egyetértve létrejött a végleges megállapodás a választási kartellre vonatkozólag, mely szerint a németek az egész ország területén kilenc képviselőt és három szenátort mandátumot kapnak. A mandátumok a következő választói kerületek között oszlanak meg: Brassó, Naszód, Szeben, Nagyküküllő, Kisküküllő, Temes, Torontál Aradmegyekben, Bukovinában és Besszarábiában, ahol Cetatea Albamegyében fognak a választási küzdelmekben résztvenni a németek jelöltjei.

A német blokk után a szociáldemokraták delegatúsaival jött létre végleges

megállapodás, mely szerint a szociáldemokraták összesen kilenc mandátumot kapnak, négyet Erdélyben, kettőt a Bánátnban és hármat Bukovinában.

A magyar párttal, valamint a magyar néppárttal még eddig semmilyen megállapodás a választási kartellre vonatkozólag nem történt és megbízható forrásból nyert értesülés szerint nem is fog létrejönni semmilyen választási paktum.

A különböző megyei tagozatok delegációi csak ezután tárgyalták meg a választási bizottsággal Vajda belügyminiszter jelenlétében a jelöltek névsorát. Ezek a viták váratlanul igen kiéleződtek s kiűnt, hogy a jelöltek személyével kapcsolatban a legsúlyosabb nézeteltérések merültek fel. Megbízható forrásból úgy értesülünk, hogy a listákon jelentős változásokat fognak eszközölni annál is inkább, mert az elsősorban Maniunak, mint pártvezérnek diszkrécionális joga,

akivel ma délután öttől a késő esti órákig tárgyalt Hughes távirón keresztül Vajda belügyminiszter a jelöltek végleges névsorának megállapítása érdekében.

Maniu beszéde a polgári szabadságokról

Maniu Gyula tegnap este magához kérette a sajtó képviselőit és a következőket mondotta előttük:

Boldogan jelenthetem, hogy a magas régenstanács a mai napon aláírta a cenzura és az ostromállapot megszüntetésére vonatkozó dekrétumot. Meghívtam a sajtót a polgári szabadságok helyreállításának ezen ünnepére, mert hiszen a legnagyobb jelentőséget kell tulajdonítani a sajtószabadság visszaszerzésének. Köszönjük a magas régenstanácsnak, hogy ezt az örömmünepet

megszerezte az országnak és köszönjük a hadsereg vezetőinek, hogy támogatásukat adták ehhez az elhatározáshoz. A háboru utolsó maradványait küszöböljük ki ezzel az aktsussal, amely háborut meg kellett vívniunk a nemzeti egység megteremtéséért. A háboru természeténél fogva a szabadságok megszüntetését hozta a polgárok részére. Biztos vagyok benne, hogy a sajtó a cenzura nélkül is folytatni fogja a maga szorgalmas munkáját, azt a munkát, amelyet a román szellem felszabadítása érdekében és a szabadságjogok uraltatás érdekében eddig is folytatott.

Tartozunk ezzel a bizalommal a sajtónak, hogy azt a szabadságot, amelyet visszaszereltünk a közjó érdekében fogja felhasználni. A sajtó képviselői mindig nyitott ajtót fognak találni nálunk, hogy ők maguk első kézből szerezhessék be információjukat és ők maguk gyakorolhassák a cenzurát felkajsmertük és hazafiságuk szerint. A sajtónak, ennek az egyik legnagyobb hatalomnak, szigorú és igazságos kritikáját kérjük a mi kormányzatunkkal szemben is, mert a sajtónak tagadhatatlanul ez a legfontosabb szerepe az emberi gondolat fejlődésében.

Maniu beszédét az újságírók óriási lelkesedéssel fogadták.

Nem lesznek rendzavarások december 10-én

A lecsuszott pártok egymással vetekednek annak bizonygatásával, hogy távolállnak az antiszemita agitációtól. A liberálisok ünnepélyes deklarációban készülnek tiltakozni

Goga megmagyarázza, hogy miért, „tartott attól” . . .

(Bucuresti-Bukarest, november 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Már az új kormány uralomra lépésének napján megjelölték, hogy Maniu és vezérkara nem mindennapi nehézségekkel fogja magát szembetalálni abban a pillanatban, mielőtt az ország közéletét gyökerében purifikáló programját gyakorlatilag is megakarja valósítani. Azok, akik a korrupció szemétdombján nőttek nagyra, csatlósokkal együtt minden lehetőt és lehetlent elkövetnek, hogy disszonáns han-

gokat vigyenek be az általános megkönygyebbülnésnek ama harmonikus atmoszférájába, amellyel az ország közvéleménye a Maniu-kormányt fogadta. A dolog egyszerű. A liberálisoknak épp úgy, mint az avarescanusoknak érdekük az, hogy szabotálják a nemzeti pártvezető kormányzati ténykedését s hogy hangos rendbontások szításával próbálják úgy kutele, mint befelé kompromittálni a Maniu-kormányt.

disták járják keresztül-kasul, akik antiszemita excessusokra izgatják a lakosságot, azzal, hogy Maniu Gyulának és az új kormányznak ez az óhaját A belügyminisztériumba érkezett hivatalos jelentések szerint néhány ilyen agent provocatoiról kiderült, hogy részt a liberálisok részint pedig Goga megbízásából dolgoznak.

Az antiszemita agitációk egyébként Moldovában és Besszarábiában egyre akuttabb jelleget öltenek. Mint a Cuvantul írja, parasztruhába öltözött fiatalemberek járják be lóháton a falvakat és Mihály arkaangyal nevére esketik meg a parasztokat, hogy csatlakozni fognak az antiszemita mozgalmakhoz. „Mihály arkaangyal egy Cuzából elszakadt diszidens antiszemita csoport, amelynek élén Corneliu Codreanu áll. Ez a csoport még Cuzánál is vadabb és terrorisztikusabb antiszemitizmust prédikál és misztikus hókusz-pókuszokkal igyekszik hatni a babonás, primitív paraszti lélekre.

Mosakszik a Viitorul

Mindenesetre jellemző, hogy az antiszemita agitációk szításával vádolt pártok valamenyien szinte feltűnő buzgalommal igyekeznek magukról ezt a vádat elhárítani. A Viitorulban egy közlemény jelent meg erre vonatkozólag, amely szerint a liberális párt energikusan fel fog lépni az antiszemita agitációk ellen. A közlemény szerint a liberális párt úgy véli, hogy a román állam fejlődése olyan politika követését kívánja, amely harmóniát van hivatva teremteni az ország összes lakói között. A közlemény begigéri, hogy a párt vezetői ennek az álláspontnak nyíltan is kifejezést fognak közelebbről adni. Mindenestre készséggel kell e nyilatkozatot fogadnunk, bár semmi garanciák sincs arra vonatkozólag, hogy az a liberális párt, amely a diákmozgalmakat életre hívta és szította, amely a nagyváradi és kolozsvári zavarásokat a belügyminisztérium költségén megrendezte, a jövőben hajlandó lesz lemondani ezekről a módszerekről.

Még érdekesebb az a cáfolat, amelyet az avarescanusok hivatalos lapja, az Indreptarea közölt legutóbbi számában.

WIMPASSING hócipő a védelem, eső, hó és sár ellen.

Keztyüs kézzel nem lehet rendet csinálni

Az Uj Kelet elsőnek hívta fel a kormány figyelmét arra, hogy Goga az antiszemita diákokkal még belügyminiszteregének idejében fennálló szoros kapcsolatát arra akarja felhasználni, hogy rendbontásokra uszítsa a diákságnak egy könnyen befolyásolható és könnyen meggyőzhető rétegét. Azok az események amelyek legutóbb Goga kolozsvári látogatásával egyidejűleg a kolozsvári egyetem történtek, hamarosan beigazolták sajátos információink hitelességét. A Cuvantul legutóbbi számában az ellenzék aknamunkája újabb és egyenesen a szenáció erejével ható részleteiről ránjtja le a leplet. A lap szerint a liberálisok és avarescanusok akcióját a népszerűségre támaszkodó és erejében bizó kormány tulságosan keztyüs kézzel kezelte, abban a hiszemben, hogy sikerülni fog azt civiltizált eszközökkel leszerelni. Ennek kö-

vetkezménye az lett, — írja a Cuvantul, — hogy az ellenzéki akció má már a közrendet fenyegeti.

Erdélyből érkező jelentések szerint több megyében jöföltözött emberek járják be a falvakat és arra buzdítják a parasztokat, hogy ne fizessenek adót. Legfantasztikusabb a dologban az, hogy ezek az agensek a kormány nevében lépnek fel és azon a címen operálnak, hogy „Maniu megharagszik, ha adót találnak fizetni”.

Antiszemita agitációk országsszerle

A Bánátnban a liberális szolgabírák, tehát az állam tisztviselői biztatják a parasztokat arra, hogy ne vegyék figyelembe az új kormányt, mert Maniu csak három hónapig fog kormányon maradni és azután megint a liberálisok következnek. Egész Erdélyben pedig propagán-

Midőn híre járt annak, hogy Goga antiszemita tüntetéseket készít elő, az Uj Kelet bukaresti munkatársa felkeresése a volt averescanus belügyminiszter s kérdést intézett hozzá erre vonatkozólag. Goga annakidején a következőket válaszolta:

Goga is cáfol

Tartok attól, hogy az a tömeg-megmozdulás, amely a folyamatosan lévő eseményekkel kapcsolatosan történni fog, akarta fogja tenni a zsidókérdést és ez fatális módon vissza fog hatni a zsidó lakosságra.

Gogának ezt a nyilatkozatát az egész bukaresti demokrata sajtó reprodukálta s valamennyien azt a konkluziót vonták le, hogy Gogának közelebbit is kell tudnia ezekről a zsidók ellen készülő tömegmozgalmakról. Az „Inderptarea” most tért vissza a Goga nyilatkozatával kapcsolatos támadólléti és ironikus kommentárookra, amelyekre válaszképpen a következőket írja: „Politikai ellenfeleink siettek e nyilatkozatot a népművelésre, főleg Gogára kedvezőtlenül interpretálni, hogy ellenünk a választások előestéjén atmoszférát teremtsenek. Nos, ebből a nyilatkozatból nemcsak, hogy nem következik az, hogy Gogának szándékában állna antiszemita mozgalmakat provokálni, de még csak egy ilyen mozgalom ohaja sem tűnik ki belőle, hanem éppen ellenkezőleg az annak esetleges bekövetkezésétől való féltélem. Mint bármelyik államférfi, aki ismeri nemcsak Románia, de a többi országok politikai történetét is, joggal mondhatta Goga:

— Tartok attól.

Az „Inderptarea” felsorolja ezután az 1907-es parasztlázadást, amely — bár agrárjellegű volt, — mégis a zsidók ellen irányult kezdetben, az oroszországi kommunista forradalmat, amely bár nagyrésztben zsidók vezették, zsidók ezreit kényszerítette 1920-ban, hogy Romániába meneküljenek az oroszországi veszedelem elől.

Majd így folytatja az „Inderptarea”: „Ma Goga Octaviannek az a meggyőződése, hogy a nemzeti parasztpárt aralomra jövele esetén nem fognak megmozdulni a tömegek s minthogy egy zsidó lap képviselőjével beszélt, természetesen, hogy mondotta azt, amit mondott, anélkül, hogy antiszemita mozgalom provokálására gondolt volna. Vegye tudomásul mindenki, hogy a néppárt rendpárt, amelynek élén az az Averescu

Antik ebédlő, komplett, nagyon szép kiviteiben olcsó árban

siürgösen eladó.
Rosenberg régiségkereskedőnél
Cluj, Calea Victoriei 5. szám.

tábornok áll, aki többször bebizonyította, hogy eljeme van az ilyen szerű mozgalmaknak. Programunk szerint a néppárt semmilyen különbséget nem tesz az ország állampolgárai között, bármi is legyen azoknak nemzetisége, vagy felekezete.”

S hogy a tabló teljes legyen, Iorga professzor lapja, a „Neamul Romanesc” is szükségesnek tartja bejelenteni, hogy téves az egyik fővárosi lapnak az a híre, mintha az antiszemita agitátorok között jorgista és averescanus agensek is akadnának. Minden okunk meg volna arra, hogy örüljünk a nemes buzgalomnak, amellyel a politikai pártok az antiszemita vádját lapjaikkban magukról elhárítani igyekeznek. Sajnos, mi nagyon jól tudjuk, hogy az efajta cikkek egyáltalán nem akadályozták meg a pártokat abban, hogy az antiszemita agitációt vígan folytassák. Viszont tudjuk azt is, hogy még e cikkek megjelenését is azok a zsidó szervezetek inspirálják, amelyeknek elnyeréséért most oly buzgó igyekezetet fejtenek ki a népszerűségért, egyáltalán nem dicsékedhető ellenzéki pártok.

Ugyilátsz azonban, hogy az antiszemita agitáció ezáltal rossz talajra hullott legalább is erre mutat az „Adeverul” értesítése, amely szerint az országos diákszéleség elhatározta, hogy december 10-re tervezett manifesztaója szigorúan zártkörű lesz. A kormány meg van győződve, hogy a diákok ebben az érben nyugodtan fognak tanulni és rendet nem zavarják meg, noha bizonyos érdekelte irányzatok agensei igyekeznek felizgatni az ifjúságot.

— A Zsidó Választási Blokk annak közlésére kért fel bennünket, hogy a blokk ama küldöttségében, amely Maniu Gyulát kormányrajutása alkalmából Bukarestben üdvözölte a kolozsvári Poale Cedek képviselőjében Fischer Rezső, az egyesület elnöke is résztvevő.

Légi „rendőr” fogja szabályozni a rádióleadóállomások hullámhosszait

London, november 21. Newyorki jelentések szerint Amerikában sikerrel kísérleteztek a légi rendőr nevű automatikus szerkezettel, amelynek az a hivatása, hogy segítsen az éterben a rendet fenntartani az egyes leadóállomások láthatatlan elektromos hullámai között. Az önműködő szerkezet nem engedi meg a rádióleadóknak, hogy a részükre kiosztott hullámhosszaktól eltérjenek. Ha valame-

lyik állomás ötszáz ciklus-variációval többel, vagy kevesebbet sugározott ki az éterbe, a légi rendőr azonnal jelzi ezt és egyúttal azt is, hogy a hibás sugározatlás hány méteres hullámhosszon történt. Így azonnal rá lehet jönni a hibára és az állomást fel lehet hívni arra, hogy a leadósi a kiutalt hullámhosszra cseresse vissza.

A „Times” diktatura bevezetését ajánlja Sándor jugoszláv királynak

London, november 21. A Times a jugoszláv közállapotokkal foglalkozó „Erős kézre van szükség Jugoszláviában” című cikkében annak az egyetlen lehetőségnek akar hangulatot csinálni, hogy Jugoszláviát csak a diktatura mentheti meg. A lap azt tanácsolja a királynak, hogy ke-

ressen ki tanácsadói közül volakit, aki Mussolini, Pilsudski, vagy Primo de Rivera szerepét Jugoszláviában betölteni alkalmas. A cikk fellütnést keltett belgrád politikai körökben. Veszedelmes kísérletezésnek tartják a diktatúrától való kacérkodást.

Harc a gyémántért

Angliában és a Fokföldön fokozott érdeklődés nyilatkozik meg az új gyémántmezők iránt. Fokföldön ezren és ezren kérnek bányászati, illetve kutatási jogszilveszt, a kormány azonban senkinek sem ad ilyen, mert attól fél, hogy az árunk esetleges tömeges piacra dobása leszorítaná a gyémántárakat.

Roos pénzügyminiszter ezzel az aggodalommal szemben Lichtenbergben kijelentette, hogy az árukiutalást inkább ár-emelkedést okozna, mert az állami gyémántmező gyémántjai oly nagyok és oly gyönyörű színűek, hogy azokat csak a gazdagabb osztályok vásárolhatják meg. A londoni tőzsdén most mindenkit a gyémántpapirok érdekelnék, egyelőre azonban várják, hogy mily magabiztos fog tanúsítani a Big Four (Nagy Négy), ahogy a piacon a világ összegyémánttermelését kezében tartó négy nagy vállalatot nevezik.

Ez az óriási hatalmu gyémánttröszt, amely a De Beers Consolidated, a New Jaegersfontein, a Premier (Transvaal) és a Diamond Mines of S. W. Africa emvezésű vállalatokból áll, mint a Gyémánt Szindikátus ismeretes. A tröszt jelenleg még hallgat. A gyémántkereskedelemben az utóbbi években bizonyos depresszió volt észlelhető, amit a sok kis kitermelő észlelen árusításának tulajdonítanak. Az idén ezek a gyenge kezek már nem működnek és ezzel szilárd lett újból a gyémánttröszt. A gyémántkereskedelem legsúlyosabb krízisért az 1907-1908-iki általános pénzügyi viszonyok idején élt.

A Gyémánt Szindikátus — melynek részvénytöbbsége ma a Barnato Brothers a Dunkelbühler és az Oppenheimer cégek birtokában van — akkor ötmillió font értékű gyémántot raklázott el, nehogy az árakat leszorítsa. A következő években azonban mind több és több bányát fedeztek fel és így annak ellenére, hogy a szindikátus mindent, amit csak lehetett, megvásárolt, mind több és több áru került a piacra. A kitermelők a tröszt ellen védelmet kerestek és a dél-afrikai kormányhoz fordultak segítségért. A dél-afrikai parlament erre a múlt év november havában törvényben rendezte a gyémánt- és drágakőkutatót és termelést. A tröszt erre kénytelen volt évi átlagos 9.222.000 font értékű gyémánttermelését évi 6 millió 400 ezer fontra leszorítani, amit olyképen ért el, hogy beszüntette a munkát az egyik nagytárs, a Premier Diamond Mining Company kimberleyi és gricquaföldi bányáiban. Hogy ezek a gyémántvállalatok mily vagyonnal rendelkeznek, látható már abból

is, hogy például a De Beers alapítójának csak 4 millió 700 ezer font, míg két és fél pont névértékű részvényének árfolyama 12 és fél, de még nemrégiben 20 font volt. A nagy négyhez most csatlakozott egy ötödik nagy: a dél-afrikai kormány és így a gyémántszindikátusban most már benne lesz maga Dél-Afrika is.

A kolozsvári Pata-uccai nyomortanyák panasza

Szegény, kopott társaság állított be ma délután szerkesztőségünkbe. Tipikus külvárosi figurák, nők és férfiak vegyesen, a Pata és közeli uccák nyomortanyáinak lakói.

— Küldöttségbe jöttünk, — szólt meg végre nagyhehezen a társaság vezetője, — hogy arra kérjük az Uj Keletet, intervencionáljon a városi tanácsnál, hogy végre hozzák már rendbe a Pata, a Györgyfalvi, a Kövespad és a többi környékbeli uccákat. S amint a küldöttség szép sorjában kezdi elpanaszolni a külváros mizériáit, a többiek hátor-ságot kapnak s a végén már mind a tizenöt (mert ennyien voltak) szinte magukból kikelve, adják elő, hogy a Pata és a környékbeli uccákat már hetekkel ezelőtt felásták bizonyos csatornázási munkálatok elvégzése érdekében. Hatalmas sárdombok emelkedtek végig s amint a lejtős melléküccákból lefolyó szennyvíz, amely eddig lefolyhatott a Pata-uccán, most a földhányásnál megáll, hatalmas, szinte térdig érő bízló tócsák képződnek végesvégig. A közlekedés a lehetetlenséggel határos és amikor egy kicsit kislít a nap, az egész környék orrfacsaró hűz terjed el.

A Pata és környékbeli uccai küldöttség panaszát ezúttal ime, a kompetens fórumok tudomására hoztuk. Tény, hogy a csatornázásokkal kapcsolatos munkálatok következtében hetteken keresztül meg van akadályozva a forgalom ezekben az uccákban. Hasonló a helyzet a Pap-uccában is s heteken keresztül volt így a Hossztr-uccában s a város számos főutvonán. Le kell még szögeznünk, hogy helyes-ségük a mérnöki hivatalnak s a vízműveknek intencióit, hogy alapos iavítás alá vegyék a vízvezetéküket, de méltányosunk kell a város polgárságának is azt a kívánságát, hogy ezek a munkálatok ne húzódnának el heteken vagy hónapokon keresztül, hanem inkább több munkás igénybevételevel, azok a lehető legrövidebb idő alatt fejeződjenk be.

Rádió-amatőrök!

A berlini nemzetközi Rádió-Világ kiállítás összes újdonságai kaphatók. Kérje saját érdekében a most megjelent terjedelmes árjegyzékünket.

A most megnyílt

RÁDIÓ-Szalónunkban

díjtalan bemutatás. Saját modernül felszerelt

Rádió-Szanatórium

ELECTRICA

Cluj, Piata Unirii No. 28.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Eladás nagyban és kicsinyben!

Legolesőbb ruhaüzlet:

BAUMZWEIG, Regele Ferd. 11. Oriási választék női kabátokban és férfiruhaiban. Női kabát 1200, férfiruha 1400, szörmebunda 6900 lejtől!

Mit

Bécs, nov. 21. előtt elvesztett kat. hanem M. ahol József és Jamint csalárij és vagyonuk kastélyait és is. A gothai alböző lak- és világosítást ar egykori hatat jaival. Így a b keező bejegyz

Habsburg D gassée 2. Habsburg-Lo pold Habsburg Menkes árpan VIII., Lahenge Lipót főherce Nathan keresk reskedést nyito masau dolgozo Nikolics-Podrin egy horvát fő Néhány év elő halt és Lipót vidálva, Amer ször

különböző b így összetűzött követel, maí ahol filmszínés mar, héteszten va. Bécsbeh és Lipót főherce vátor szintén megmaradhat kedő letet.

Ugy Lipót, r egykori tüzér Szalvátor főher Szalvátor feles cegnővel és le ba emigrált. L omkás előtt egy talmas földke nek. Most csalá el Barcelonán mint

Keresi kenyere országban él Miksa főherce egész vagyoná egy barcelonai viselője.

Ferenc Józse unokája, Rud Erzsébet főhe után elvált fér fréd hercegtől

lelkes agitátó kr Karoly Istvá Mária Terézia sebb fiugvern antán Lengyelon saybuschi bír Harmadik fiug herceg, Párisb narchisták kir

1. Ferenc Jó endített Erzsébt dalmár volt kí tel nélkül pole A legidősebb fi herceg, aki jelt automobilygár nő bécsi és mű szép sikereit ítalabb, a 20 bécsi egyetem

A Habsburg- világháboru elő adott a társada Szalvátor főhe ról, nagy felesé Az esküvő után fel és egy ker rőt, amelynek lart, a hajó és főherceg és fia

Mit csinálnak a számüzött Habsburgok

Bécs, nov. 21. A Habsburgok tíz év előtt elvesztették nemcsak birodalmukat, hanem Magyarországot kivételével, ahol József és Frigyes főhercegek, valamint családjuk továbbra is rangjuk szerint eszterházi birtokában maradtak, és vagyonuk és földbirtokaikat illetőleg kastélyukat és földbirtokaikat illetőleg is a gothai almalachon kívül a különböző lak- és címjegyzékek adnak felvilágosítást arról, hogy mi történt az egykori hatalmas uralkodócsalád tagjaival. Így a bécsi címtárban a következő bejegyzéseket találjuk:

Habsburg Dagmár, VIII. Piaristengasse 2.

Habsburg-Lotharingiai Lipót, a Leopold Habsburg-Lotharingen et Nathan Menkes árpánykereskedés birtoka, VIII. Lahengasse 63.

Lipót főherceg a háború után Menkes Nathan kereskedővel társulva, árpánykereskedést nyitott és éveken át szorgalmasan dolgozott feleségével, született Nikolics-Podrinška Dagmár bárónővel, egy horvát földbirtokos leányával.

Néhány év előtt Menkes Nathan meghalt és Lipót főherceg az üzletet likvidálta. Amerikába utazott, ahol először

különböző botrányok kapcsán szerepelt.

Ugy Lipót, mint Rainer-Szalvátor az egykori tüzérségi felügyelőnek, Lipót Szalvátor főhercegnek fia. Maga Lipót Szalvátor feleségével, Blahka főhercegnővel és leányával Spanyolországba emigrált. Lipót Szalvátor az összeomlás előtt egy csomó kastélyt és hatalmas földeket mondhatott tulajdonának. Most családijával együtt szerényen él Barcelonában, ahol egyik leánya mint

tanító

keresi kenyerét. Ugyancsak Spanyolországban él néhai IV. Károly öccse, Miksa főherceg, aki az infúzió idején egész vagyonát elvesztette és most egy barcelonai építkezési vállalat tisztviselője.

Ferenc József és Erzsébet királynő unokája, Rudolf trónörökös leánya: Erzsébet főhercegnő az összeomlás után elvált férjétől, Windischgrätz Alfréd hercegtől és Bécsben él, ahol

lelkes agitátora a — szociáldemokrata pártnak

Károly István főherceg és felesége Mária Terézia főhercegnő két idősebb fiúgyermekükkel az összeomlás után Lengyelországba költöztek és saybuschi birtokukon gazdálkodtak. Harmadik fiúgyermekük, Vilmos főherceg, Párisban él, mint az ukrán monarchisták királyjelöltje.

I. Ferenc József dédunokái, a már emlegetett Erzsébet főhercegnő, a forradalmár volt királykisasszony fiai kivétel nélkül polgári foglalkozást űznek. A legidősebb fia, Windischgrätz József herceg, aki jelenleg 24 éves, a Steyr-automobilgyár szerelője. A 23 éves Ernő bécsi és müncheni kiállításoknál már szép sikereket értett el. A legfiatalabb, a 20 éves Rudolf pedig a bécsi egyetem hallgatója.

A Habsburg-náz toscanai ága már a világháború előtt több dolgos polgárt adott a társadalomnak. Elsőként János Szalvátor főherceg mondott le rangjáról, hogy feleségül vehesse Stibel Millit. Az esküvő után Orth János nevet vette fel és egy kereskedelmi gőzöst vásárolt, amelynek első utja katasztrófával járt, a hajó és utasai közöttük a volt főherceg és fiatal felesége is nyomta-

lanul elűntek. János Szalvátor példáját csakhamar unokaöccse, Lipót főherceg is követte, aki rangjáról való lemondása után a Wöllfling Lipót hevet vette fel. Az összeomlás után visszatért Bécsbe, ahol mint újságíró, kabarészínművész, biztosítási ügynök és

legutóbb mint szatírcs kereszte meg kenyerét.

Jelenleg a Bécs melletti Mauerben él, igen szerény viszonyok között. Nővére, Luiza főhercegnő, az egykori szász trónörökös felesége, aki a drezdai udvarból még a háború előtt megszökött Toselli Enrico olasz zongoraművésszel, jelenleg Brüsszelben él. A háború első éveiben mint gazdasszony kereste meg kenyerét, majd kézimunkák készítéséből tengette életét. Az utolsó esztendőben helyzete javult, mivel gyermekei, elsősorban Anna Pia Mohica, József főherceg fiának, József Ferencnek felesége támogatják. Wöllfling Lipót öccse, József Ferdinánd néhány év előtt színi egy polgárleányt vett feleségül, akivel mondseei villájában vonult vissza. Néhány hónap előtt azonban válogatott indított felesége ellen és annak befejezése után Schelackenwörth generális leányát szándékozik feleségül venni. Péter Ferdinánd főherceg Wickwitz Péter gróf néven Luzernben, Henrik Ferdinánd Salzburgban élnek.

A meggyilkolt Ferenc Ferdinánd leg-

Megtakarítás

Teljes kiárusítás
gyapju és kötött árukban

BLATT-nál

Cluj, Piata Unirii 13.

Minden elfogadható árban.

Használja ki mindenki ezt a ritka kedvező alkalmat, hogy prima, jó árut olcsón vásárolhat.

Megtakarítás

idősebb fia, a 26 éves Hohenberg Miksa, akit egyidőben magyar királyjelöltnek emlegettek, a bécsi tudományegyetemen letette a jogi doktorátust, feleségül vette Waldburg-Zeil grófnővel és apjának a bécsi Reiserstrassen levő palotájában lakik. Öccse, a 24 éves Ernő a bécsi tudományegyetem hallgatója, huga Zsófia, nyolc év előtt férjhez ment Notsie Frigyes grófnőhöz.

A volt uralkodócsalád egyik egykor legnépszerűbb tagja, Jenő főherceg, a német lovagrend nagymestere, nyom-

ban az összeomlás után Svájcba utazott és jelenleg

egy bázeli bankhoz csendes társ.

Amint említettük, a megbukott dinasztia tagjai közül csak a Magyarországon élő József és Frigyes főhercegek, valamint azok családjainak helyzetében nem történt változás. Amíg azonban József főherceg mindig Budapesten élt, addig Frigyes főherceg feleségével, Izabellával és fiával, Albrechtrel, csupán az összeomlás után fedezte fel magyarságát.

Megkönnyítik az utlevélszerzést Romániában

A belügyminisztérium új utlevéltrejelölése megszünteti az utlevélszerzés kálváriáját. Egy évre állítják ki az utleveleket. Nem kell törvényszéki, szigurancai bizonyítvány. Csak 24 éven alóli egyéneknek kell katonai okmány

Bucarest, Bukarest, nov. 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Bucarestből érkezett híradás szerint, a kormány rendkívül nagyfontosságu intézkedést léptetett életbe, amely lényegesen megkönnyíti az utlevelek megszerzését. A közönség körében régi és orvosolatlan panasza az, hogy valóságos kálváriajárás volt eddig az utlevélszerzés. Sok kérvény, számos okmány összeszedése napokat vett igénybe és gyakran megtörtént, hogy amikor már minden okmány a kezünkben volt, valami egészen jelentéktelen dolog miatt az utlevélhivatal álláspontjától függött, hogy ki és mennyi időre kaphassa meg utlevelét.

Az új belügyminiszteri rendelet első-

sorban kimondja, hogy mindenkinek egy esztendő időtartamon belül annyi időre kell utlevelét kiállítani, amennyire kéri. Kikötésbe helyezi, hogy rövid időn belül életbelépnek, külföldi mintára, a két és négy esztendő utlevele. Az utlevélhez első ízben kell csatolni az állampolgársági bizonyítványt. Katonai okmányt csak huszonegy éven aluli katonaköteleseknek kell csatolni. Sziguranca által kiállított okmány nem szükséges és nem kell a törvényszéki ártatlansági bizonyítvány sem. A törvényszék köteles a rendőrséget állandóan értesíteni, hogy kik ellen van eljárás folyamatban és amennyiben a beküldött nevek között a kérvényező nem szerepel, az utlevélsoz-

tály köteles haladéktalanul kiadni utlevelét.

A fentiek alapján utlevelet kap minden állampolgár. Azok, akik kimaradtak az állampolgársági listából, minden alkalommal, amíg ügyüket elintézik, egyszeri utazásra kapnak utlevelet. Ugyancsak egyszeri utazásra szóló utlevelet kapnak azok akik igazolják, hogy román impérium utvételekor Romániában tartózkodtak és állampolgárságának elintézése folyamatban van.

Ezzel az intézkedéssel a belügyminisztérium nemcsak a közönség érdekeit szolgálja, hanem rengeteg munkaerőt tart karit meg. Az új utlevélrendelet hat-hét nap múlva lép életbe.

Erdélyi Béla ausztriai terhelő tanui nem jönnek el a főtárgyalásra

A hitvesgyilkos Erdélyi nyegle módon viselkedik a tárgyaláson

Budapest, nov. 21. Az Erdélyi Béla ellen folyamatba tett bűnper mai tárgyalásán a hitvesgyilkossággal vádolt Erdélyi a leghatározottabban tagadta, hogy feleségét, Forgács Annát megmérgezte, a mélységbe taszította, vagy megfojtotta volna. Erdélyit egyébként a mai tárgyaláson tanusított nyegle modoráért, nevetgéléseért, vállvonogatásaiért az elnöklő Schödl tanácselnök több ízben a legkomolyabb formában megintette, s kikötésbe helyezte a rendbűntetést is. A bűnper legközelebbi tárgyalása eszterháziak reggel lesz. Minthogy Erdélyi kihallgatása a mai főtárgyalási napon befejezést nyert, a többi vádlottak, kizárólag magánokiratnomsítással és csalással vádoltak valamástételei következnek.

Budapest, nov. 21. A Schödl tanács holnap reggel folytatja Erdélyi Béla bűnperének tárgyalását. A mai nap folyamán az ausztriai tanuktól több távirat érkezett a budapesti törvényszékhez, amelyben közlik, hogy más elölgaltságukra való tekintettel a legtöbb

ausztriai tanu nem tud megjelenni a főtárgyaláson. A főtárgyalást ennek ellenére holnap tovább folytatják és az iratok alapján ismertetik az ausztriai tanuknak az osztrák hatóságok által felvett tanuvallomásait.

Ősi eszkimó leletek a Jeges-tenger egyik szigetén

London, nov. 21. A Behring tenger partjáról érkezett jelentés szerint a napokban az Északi Jegestenger egyik eddig fel nem kutatott szigetén antik eszkimó civilizáció nyomaira bukkantak. Az etnográfusok és archeológusok véleménye az, hogy a lelet kora legalább 800-tól 1000 éves. Művészeti arany

és elefántcsont ékszerek bizonyítják az eszkimó kulturának akkori virágkorát. Valószínű, hogy ez a kultúra a mostaninál kevésbé zord éghajlat alatt fejlődhetett csak ki, tehát egy évezreddel ezelőtt az Északi Jegestenger partjain mérsékeltabb volt a hideg.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemese erdelyi es bansag zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Amerika huszonöt millió dollár értékű aranyat vásárol Londonban. A Speyer-féle bankház a minap két és fél millió dollár értékű aranyat vásárolt Londonban, most pedig újabb 5 millió dollár értékű amerikai aranyvásárlásról érkezik jelentés. A vevő ezuttal az Exchange Irving Trust volt. Ezzel együtt az amerikai aranyvásárlások, amelyek pár hét óta izgatásban tartják a londoni pénzpiacot, 25 millió dollárra emelkedtek.

Földrengés Sziléziában. Berlinből jelentik: A sziléziai Beuthenben és környékén ma hajnalban tíz másodpercen át tartó rendkívül erős földrengéseket éreztek. A földrengések nagy riadalmat okoztak a lakosság körében, mert a butorok a szobákban ide-oda esusztak. A félnépbek kirohantak az utcákra és segítségért kiáltottak. A földrengés kárt nem okozott.

Kalóvilág a Jang-Ce-Kiangon. Sanghaiból jelentik: Kinai kalózkodó a Jang-Ce-Kiang folyó torkolatánál megrohantak és elfogták egy dzsunkát. A dzsunka tizenhét matrózát meggyilkolták és a dereglvét csak tizenhátezer mexikói dollár váltságdíj fejében adták vissza tulajdonosaiknak.

Földrengés Egerben. Budapestről jelentik: Egri jelentés szerint ma éjjel fél 3-kor Egerben kelet-nyugati irányú 6 másodperces földrengést éreztek. A földrengés rövid erős moraj kíséretében jelentkezett. Az egész városban a csillárok lengő mozgásokat végeztek és több épület falai megrepedtek. Lényegesebb anyagi kár nincs.

Értesítés. A fogyasztóközönség tudomására adjuk hogy a köserhus kilóját az összes mászárzésekben 40 lej-ről 38 lejre szállítottuk le. Az Ortholr hitközség előjárósága.

Az első francia postarepülőgép megérkezett Chilebe. Newyorkból jelentik: SantiagodíChileből érkezett távirat közli, hogy tegnap az első francia postarepülőgép megjelent a város feltt. Az oceánrepülőgép posta repülőgépjárat már hosszabb ideje fennáll Páris és Buenos Ayres között, de ez az első eset, hogy a Chilébe irányított postát a hatezer méteres magasságu Andeseven át a francia postarepülőgép egyenesen Chile fővárosába vitte. A pilótákat óriási óvációban részesítették.

Felavatják XV. Benedek pápa emlékművét. Rómából jelentik: A Szent Péter templomban a napokban avatják fel XV. Benedek pápa emlékművét. Az ünnepségen résztvesz a pápa és az egész bitorosi kollégium. Mi-trangelo bitoros, Firenze érseke mondja ez alkalommal az emlékbeszédet, mert ő volt az első bitoros, kit pápai trónra jutása után XV. Benedek bitorossá ki-nevezett. Bologna és Torino érseke tegnap már megérkezett Rómába, az ünnepekre több ezer zárandok kíséretében.

Lőporrobbanás Páris egyik külvárosában. Párisból jelentik: A francia főváros egyik külvárosában ma lőporrobbanás történt melynek az első jelentések szerint negyven ember esett áldozatul. A mentési munkát azonnal megkezdték. Poincaré és Painlevé megjelentek a helyszínen és személyesen irányították a mentést és a romok eltakarítását. Estig tizenkét halottat szedtek ki a romok közül.

A tenger partravetette a La Manche-csatornában hajótörést szenvedett gőzös roncsait

Páris, november 21. A néhány nap előtti viharban a La Manche-csatornában hajótörést szenvedett az Eltham angol gőzös roncsainak egy részét a St. Agnes kikötőben most partra vetette a tenger. A hajó személyzete a tenger hullómeiben halálát lelte.

A francia partokon tegnap a szikra.

távíró állomások tizenöt különböző hajótól vettek fel segélykérő jeleket, amit bizonyítja, hogy a nyugateurópai part mentén újra teljes erővel dühöng a vihar. Az Amazon nevű görög gőzös az iroise francia parti segélyhajó megmentette és Brestbe vontatta.

A szociáldemokraták megakadályozzák Hainisch osztrák szövetségi elnök harmadszori megválasztását

Bécs, nov. 21. Noha az osztrák köztársaság új elnökének megválasztását december 5-ére tűzték ki, még ma is, alig három héttel a választások előtt — teljes a bizonytalanság arra nézve, ki lesz Hainisch elnök utóda.

A szociáldemokrata képviselők és szövetségi tanácsosok szövetsége ma délután egyhangúan úgy határozott, hogy nem fogadja el Seipel kancellár javaslatait, amelyek az alkotmány revíziójára irányulnak. Seipel kancellár — mint ismeretes — azt indítványozta, hogy hasszabbítsák meg Hainisch elnök hivatali idejét és szélesítsék ki egyidejűleg a szövetségi elnök hatáskörét.

A szociáldemokrata parlamenti szövetség határozata folytán lehetetlenné vált Hainisch Mihály szövetségi elnök újramegválasztása. Hainisch 1920 de-

cember 6-ika óta elnöke az osztrák köztársaságnak és kétszer választották meg 4—4 évi időtartamra. Az alkotmány értelmében harmadszori megválasztásnak nincs helye.

A többségi pártok ily körülmények között lázasan keresnek alkalmas jelöltet, aki átvehesse Hainisch elnök örökét. A keresztényszocialista párt ma egész nap tanácskozott az új elnök szel mélyét illetőleg, megegyezés azonban nem jött létre.

A többségi pártok valószínű jelöltjei egyelőre a következők: Miklas keresztényszocialista képviselő, a nemzetgyűlés elnöke, Kienböck pénzügyminiszter és Ramek volt szövetségi kancellár, valamint egy, a politikai pártokon kívül álló személyiség: Eichelsberg udvari tanácsos a világhírű sebészprofesszor.

A Kellogg-paktum ratifikálását az amerikai szenátus egyelőre nem tűzi napirendre

Washington, nov. 21. Politikai körökben napról-napra bizonyosabbra veszik, hogy a szenátus a Kellogg-paktumot december 4-én kezdődő és március 4-ig tartó ülészakán egyáltalán nem fogja napirendre tűzni. A Kellogg-paktum ratifikálásával a szenátus folyó ülészakán tehát már nem lehet számolni. A szenátorok körében beállott hangulatváltozást Coolidge elnök november 11-iki beszédére vezetik vissza, amelyben Coolidge heves szemre-nyársokat tett az európai államoknak, amelyek még mindig háborus politikát folytatnak. A Kellogg-paktum ratifikálására Coolidge elnök hivatali ideje alatt ily körülmények között már aligha kerül sor és a paktum ratifikálása már Hoover hivatali idejére fog esni.

A szenátus külügyi bizottságának elnöke, Borah szenátor úgy nyilatkozott, hogy a Kellogg-paktumot ugyan ratifíkálni kell, azonban csak a szenátus valamely későbbi ülészakán Borahnak állítólag az a szándéka, hogy a Kellogg-

paktum ratifikálását összeköti a szövetségi jog elismerésével is, azzal az indoklással, hogy a Kellogg-paktum Szovjet-Oroszországra is kiterjed. Kérdés azonban, vajon Borahnak ez a szándéka nem fog-e arra vezetni, hogy a szenátorok többsége ily körülmények között még inkább azon lesz, hogy a ratifikálás aktusa minél jobban kitoldódjék.

Vizrebocsájtják Kolumbusz Kristóf hajójának rekonstruált mását. Párisból jelentik: Cadiz spanyol kikötő hajógyárában hetek óta készül a Kolumbusz Kristóf Amerika felfedező hajójának, a Santa Marianak mása. A hajót a király jelenlétében januárban fogják vizrebocsájtani nagy ünnepségek között. Külön érdekessége lesz ezeknek az ünnepségeknek, hogy a hajó személyzete és maga a hajóavató király is korhű, tizenötödik századbeli ruhákban fognak a hajó vizrebocsájtási ünnepségein részt venni.

Csehszlovákia közvetlen kikötőt kap Hamburgban. Az évek óta tartó alkudozás eredményeképpen a minap elkészítették Hamburgban annak az egyezménynek a szövegét, amely a ver-sillesi béke rendelkezése értelmében Csehszlovákiának közvetlen szabad kikötőt biztosít Hamburgban. Az illetékesek véleménye szerint tavasszal már forgalomba is helyezik az új csehszlovák kikötőt.

Az idegen autók adó alá vették Ausztriában. Bécsből jelentik: Ausztriában törvényjavaslat készül az idegen autók megadóztatására, miután az osztrák autók is megadóztatták külföldön. Az adót az idegen autókra az osztrák határon átlépéskor fogják kivetni.

Az angol vasúttársaságok a légi utvonalaikra is koncessziót kérnek. Londonból jelentik: A négy angol vasúttársaság megbízottai hosszabb tárgyalást folytattak a légügyi minisztériumban s kérték, hogy a kormány a koncessziókat terjessze ki a légi utvonalaikra is, hogy járatokat állíthassanak be rendszeres légi személy- és postai szállításra. A légügyi minisztérium hirtelen közlekedési javaslatot terjeszt be ebben az ügyben a törvényhozó testület elé, melynek megszavazása után a vasúttársaságok remélik, hogy még ebben az évben megindíthatják légi utovanlainkat is a közlekedést. A vasúttársaságok mindegyike külön repülőtereket fog építtetni. Egyik londoni nagy pályaudvar tetejét is repülőszállási helyé alakítják át.

Londonban kedvezően ítélik meg Stresemann expozéját. Londonból jelentik: A Reutter távirati iroda jelentése szerint angol politikai körök kedvező fogadtatásban részesítik Stresemann nyugodt hangú expozéját és elismerik, hogy a beszéd alaphangja barátságos. Az expozé a német követelések világosan megfogalmazott keretében tartják, de emellett kiemelik, hogy csapán megismételte a jóvátételre és a rajnai kijáratra vonatkozó német álláspontot. A Reutter hozzáfűzi kommentárként ehhez a hiradáshoz, hogy politikai körökben tömpítani igyekeznek azt a nagy hatást, amelyet a lapok oldalas tudósításai nyomán a beszéd keltett.

Leszavazták a német kormány ellen benyújtott bizalmatlansági indítványt. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés mai ülésén 219 szavazattal 98 ellenében elvetették a nemzeti szocialistáknak a birodalmi kormány ellen benyújtott bizalmatlansági indítványát.

Nem töltik be Paul Boncour helyét. Párisból jelentik: A külügyminisztérium hivatalosan közli, hogy Paul Boncour örökét a francia kormány nem kívánja betölteni. A legközelebbi ülészakon maga Briand külügyminiszter lesz vezetője a francia népszövetségi delegációnak.

Az Erdélyi Keren Hajjeszód nagynevű vendégének, Dr. Abeles Ottó, a Wiener Morgenzeitung v. főszerkesztőjének művei:

Die Genesung
Költemények. Ára kötve 60 lej.

Besuch in Erez Israel
A szerző legutóbbi palesztinai tanulmányútjának leírása. Ára kötve 62 lej.

Kaphatók az Uj Kelet könyvsztyályában.

Motto: **Legjobb Fa Stotternél!**

Olcsó tűzifa!!

Telefon-szám 800

La vastag hántott tűzifa felaprítva mázsánként 100 Lej
La hántatlan tögyhasábfra felaprítva mázsánként 90 Lej

A tűzifa száraz, egészséges, és az árak házhoz szállítva értendők.

Mielőtt a hó leesik, szerezz be szükségletét!!

Megrendelhető:

STOTTER-CÉGNÉL

Telefonszám 800. Strada Noua 59. Telefonszám 800.

Csütörtök, 1928 november 22

— Makacs tarus, vértörlo esomok, csip szetes, Ferenc és este egyegy kívül becses tan gyelések tan Joesef viz meg nel is fájdalo gyogyszertarak szeruzletekben

A Carei-i (n Hitközség vé templomszékei vezését.

Felhívjuk t mely cimen t lekre, — de m — hogy jogos tokkal jelen fe mitva 30 napo ido eredménye lan templomsz donába mennen

Carei, 1928.

Butor Lamp

• **Ovakodjon tegedésitől. It minden gyogvs mes izu Pamila kohogés, torok len a legjobb v**

— **Katasztrófi nesi tótenygya**
A vincennesi t naban robban ereje sok ember megsebesített. eddig tizenkét sebesültet kivü melyzetén kivü hogy az összec kei alatt még s találni. A katasztrófi megjelent F Tardieu belügy hadügyminiszter szerencsétlenség pilanatában ará kodtak a gyárt munióráktarak épület közelében sek voltak. Ha most is annyi felhalmozva, mi felha elképzehe nyokat oltott v az összes ablak betörte és sok f

— **Tizenöt ha ségért a viharos**
Párisból jelentik: torma mellett S a tenger hullám Eltham angol gő személyzete nyo dem valószínűsé felték halálukat. tőhajó rádió-táv hajóról vett fel mutatja, hogy a még mindig irtóz Iroise az egyik gőzöst meg is me tatta.

— **Horvát szombaton este 9 vári kisebbségi u huszris szerző sa elrecitálni Baude baud, Mallarme. Kosztolányi. Tott költök legjava tó pránt másis a leg Horváth Henrik e magaslóbb kultúr**

Közgazdaság

A forgalmi adótörvény gyökeres revízióját követeli a gyáripár

Az UGIR nem fogadta el Busila elnök lemondását

(Bucuresti-Bukarest, november 21. Az Uj Kelet tud.) November 19-én délután folyt le az UGIR központi igazgatóságának ülése, amelyről röviden már megemlékeztünk az Uj Kelet. Az ülést a kormány változás tette szükségessé és így érthető, hogy ezáltal feltűnően sok gyáripáros jelent meg a különben is fontos tanácskozáson, amelynek politikai színezetét különösen kiemelte az a tény, hogy mingyárt az ülés elején

Busila mérnök, a Resica-művek vezérigazgatója bejelentette lemondását az UGIR elnöki tisztségéről.

Busila mérnök ugyanis a liberális párt egyik vezetője és ennek a konzekvenciáját akarta levonni a lemondásával, amelyet azonban nem fogadtak el.

A bérminimum és az ipari balesetbiztosítás kérdésének megvitatása után a központi igazgatóság a forgalmi adótörvény módosításának szükségességét vette tárgyalás alá. Az erre vonatkozó jelentés többek között a 10 és 15 százalékos forgalmi, illetőleg luxusadó alá eső cikkek A) és B) listájának revízióját követeli, minthogy

ezeken a listákon több olyan iparcikk is szerepel, amelyeknek egyáltalán nincs fényűzési jellegük

és így teljesen indokolatlan, hogy luxusadót kelljen fizetni utánuk. Szükséges azonban ezeknek a listáknak a revíziója azért is, mert egyes áruk, mint például a lakk- és selyemcipők, ernyők, nyakkendők valaminek

a természetes, vagy műselyemből konfekcionált egyéb cikkek készítésén fizetik a luxusadót, azáltal, hogy úgy a nyersanyag, mint a kész gyártmány luxusadó alá esik,

holott import esetén ezen cikkek után csak egyszer kell luxusadót fizetni.

Követelik a gyáripárosok, hogy módosítsák a C-listát is, amely tudvaleg a forgalmi és luxusadó alá nem eső cikkek foglaltja magában. Ebből a listából egész sereg olyan áru hiányzik, amely a gyárból kikerülve, még külön feldolgozást igényel és így kétszeresen, néha pedig többszörösen is rovadó le utánuk az

csődöt kért mag ellen a szombolyai Treisz-téglagyár. A súlyos gazdasági viszonyok, a magas kamatok és az építkezés hiánya, másfelől pedig a léglámpában évek óta folyó konkurrencia következtében a szombolyai Treisz Mihály-tele téglagyár már régebben fizetési nehézségek közé jutott, amit az a körülmény is súlyosbított, hogy a közbejött román-szerb határkiszárazás folytán a gyár elvesztette a piacát. A vállalatot a temesvári Sváb Központi Bank is nagyobb összeggel volt érdekelve, amelyet azonban egy külföldi konzorciumra cédált és ez az érdekeltség megkísérelte, hogy a többi hitelezőkkel is kiegyezzen, ami azonban nem sikerült. Ennek következtében Treisz Mihály tegnap megkérte

adó. Azt is követeli az UGIR, hogy a kormány hatálytalanítsa az ugynevezett tarif unitart vagyis

a forgalmi és luxusadót ne a hivatalosan megállapított hanem a tényleges forgalmi érték után kelljen fizetni, a bemutatott számlák alapján.

követelik továbbá a gyárosok, hogy az exportra szánt cikkeket mentesítsék a forgalmi és luxusadó alól, ugyszintén azokat az importált árukat is, amelyekkel vámmentesen, vagy vámkedvezményrel hoznak be. Végül a jelentés azt kívánja, hogy, mint azelőtt, a speciális adóregiszterbe csak a forgalomba hozott ipari termékek értékeit legyenek kötelesek a gyárosok bevezetni.

A jelentés körül élénk vita fejlődött ki, amelynek során Jon Mociornija bukaresti bányász az követelte, hogy az egész forgalmiadótörvényt el kell törölni, mert azt az adót maga a törvényalkotó is kivételes, igazságtalan és vezgatórikus adómennek deklarálta. Sebesi József, az UGIR brassói körzelenek igazgatója szerint nem lehet kívánni a forgalmi adó teljes eltörlését, amíg az állam olyan súlyos pénzügyi helyzetben van, mint ma. Az exportcikkek forgalmiadómentességén kívül kérni kell, hogy

könnyítsék meg a forgalmi adó fizetését, talán olyan formában, hogy az állam legalább hat hónapig hitelezze ezeket az összegeket.

és ne hajtsa be előre, mint ahogy az most történik.

V. Dienermann, a Banca Moldova vezérigazgatója azt fejtette, hogy mielőtt a gyáripárosok bármilyen igazságtalan és vezgatórikus adók eltörlését kérnék, azt kell követelniük a kormánytól, hogy biztosítsa a belföldi ipar számára a rentabilitáshoz szükséges eszközöket, amelyek hiányában ez az ipar képes legyen bármilyen adóterhet magára vállalni.

Ezután a kivételi vámköztörléséről valamint a gyárosok által adott áruhitelekre kirojt 20 ezerlekes bélyegilleték megszüntetéséről tárgyaltak az UGIR központi igazgatósága, amelynek további határozatait később fogjuk ismertetni.

maga ellen a csődöt. Az ügyet november 21-re, szombatra tűzte ki a temesvári cégbíróság.

Egy temesvári kereskedő 40 éves jubileuma. November 18-án folyt le ünnepélyes keretek között Flesch Samunak, a Resica-i Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatójának 40 éves kereskedői jubileuma. Az ünnepség alkalmából ismerőseinek, tisztelőinek és üzletbarátainak egész serege kereste fel a jubilánst, a kit a kereskedelmi kamara nevében Opera János elnök, a Kereskedők Egyesületének nevében Kun Richárd üdvözölték, azonkívül küldöttségileg tisztelegtek más gazdasági szervezetek, valamint az összes temesvári zsidó testületek is. Az

ünnepséget 120 terítékes bankett követte, amelyen több felköszöntő hangzott el a jubiláns tiszteletére.

Megkezdte működését a nagykarolyi vámhivatal. Még a liberális kormány idején megindított akció eredményeképpen a román-magyar határon levő Bórvy községben működő vámhivatalt a közeli Nagykarolyba helyezték át. A vámhivatal november 15-én költözött át új állomáshelyére és meg is kezdte a működését Alexie Constantin vámfőnök vezetésével. Az új vámhivataltól, amely egyelőre husz tisztviselővel dolgozik, Nagykaroly kereskedelmi és pénzügyi életének fellendülését várják. Hír szerint egyébként rövidesen az illetékes vámfelügyelőség is Nagykarolyba teszi át a székhelyét.

Ujabb fizetési kérelmek a regáti textilpiacon. A regáti textilpiacon újabb két inzulencia kellett nyugtalanságot. Az egyik cég, amely maróriumot kért, a bukaresti A. S. Weissbot & S. Zaiisch cég, amelynek aktívái 6 millió 911 ezer lej, passzívái pedig 5 millió 137 ezer lej tesznek ki. A másik inzulencia a Jacques & Elias Weinberg bukaresti rövidáru-cég jelentette be, amely 12 millió 186 ezer lej aktívával szemben 10 millió 650 ezer lej passzívát mutat ki.

Öt ajánlat érkezett be Temesvár város talpaárterítésére. Temesvár város nemrég 6000 darab 210 cm. hosszúságú földgyatravez szállítást is ki írteltést amelyre öt ajánlat futott be. A legolcsóbb ajánlatot a nagyváradi La Roche és Darvas cég tette, amely darabonként 55 lej kér ab Telegd állomás. A többi ajánlatok a következők: Patria Paternă, 13 Rt. Arad 77 lej ab Berzava állomás, Lomási Erdőipar Rt. Arad, 71 lej ab Barátka állomás, Grosz Sándor Arad, 66 lej ab Berzava állomás, vagonekák nélkül. Az aradi Marovitz cég 1200 darabra tett ajánlatot 67 lej arban ab dig a 62 lej, ab vagon Padureni állomás Mjova-Odva állomás, 4800 darabra pe-

Mokacs székrekedés, vastagbél katarus, vérterelés, puffadás, aranyeres esomok, csipősfajás esetemél a természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéc, rend kívül becses háziszér. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József víz még ingerlékeny belül betegnek is fájdalom nélkül hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fuzszerzetekben.

FELHÍVÁS

A Carei-i (nagykarolyi) Izr. Ort. régi hitközség választmánya elrendelte a templomszékeinek rendszeres telekkönyvezését.

Felhívjuk tehát mindazokat, kik bármely címen igényt tartanak templomszékekre, — de még nevékre írva nincsenek — hogy jogosultságukat hiteles okiratokkal jelen felhívás közzétételétől számítva 30 napon belül igazolják. Ezen idő eredménytelen elteltével az iszolatlan templomszékek hitközségünk tulajdonába mennek át.

Carei, 1928. november hó.

Előjáróság.

Butor

szükségletét melyen lezártított árban szerezheti be a

Lampel

butorraktárban Cluj, Reg. Maria 34.

• **Övakodjon a légzőszervek megtegedéseitől. Használja rendszeresen a minden gyógyszerárban kapható kellemes ízű Pamilavin pasztillákat. Ezek a köhögés, torokgyulladás, grippe stb. ellen a legjobb védelmet nyújtják.**

— **Katasztrófális robbanás a vincennesi tótenygyárban.** Parisból jelentik. A vincennesi tótenygyárban ma hajnalban robbanás történt. A robbanás ereje sok embert megölt és még többet megsebesített. A gyárépület romjai alól eddig tizenkét halottat szedtek ki. A sebesültek között a gyár katonai személyzetén kívül sok civil is van. Félt, hogy az összeomlott gyár kötőrmelékai alatt még számos holttestet fognak találni. A katasztrófa színhelyén délelőtt megjelent Poincaré miniszterelnök, Tardieu belügyminiszter és Pamlevé hadügyminiszter. Nagy szerencse a szerencsétlenségben, hogy a robbanás pillanatában aránylag kevesen tartózkodtak a gyárban. Továbbá, hogy a munióraktárak, amelyek a felrobbant épület közelében vannak, jelenleg üresek voltak. Ha a munióraktárakban most is annyi hadianyag lett volna felhalmozva, mint máskor, a katasztrófa elképzelhetetlenül borzalmas árvnyokot öltött volna. A robbanás ereje az összes ablakokat széles körzetben betört és sok házat megrongált.

Tizenöt hajó rádiója ordít segítségért a viharos La Manche csatornában. Parisból jelentik: A La Manche csatorna melletti Szent Agnes kikötőjében a tenger hullámai partra vetették az Eltham angol gőzös roncsait. A gőzös személtete nyomtalanul eltűnt. Mindezen valószínűség szerint a tengerben lettek haláluk. Az Iroise francia mentőhajó rádió-távírássa tegnap tizenöt hajóról vett fel segélyjeleket, ami azt mutatja, hogy a La Manche csatornában még mindig irtózatos vihar dühög. Az Iroise az egyik hajót, az Amazon nevű gőzöst meg is mentette és Brestbe vontatta.

— **Horvát Henrik szerző** este szombaton este 9 órakor lesz a kolozsvári kisebbségi újságíróklubban. Az illusztrált szerző saját fordításában fogja elrecitálni Baudelaire, Verlaine, Rimbaud, Mallarmé, valamint Ady, Bobits, Kosztolányi, Tóth Árpád és az erdélyi költők legjavá terükeit. Az estély tránt máris a legmagasabb fokú érdeklődés nyilvánul meg. Kétségtelen, hogy Horvát Henrik estélye a szezen legkimagaslóbb kultúresemény lesz.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékeve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Románul jól beszélő kisközlelő kiskasszonyt, valamint ügyes fiut tanulóknak felveszek. Weisz Siegfried Cluj, Regele Ferd. 10.

Nevelőt keresek gyermekeimhez, aki héberben és iskolai tanulmányokban oktathatja őket. Adok ellátást és fizetést. Szuk Lajos Sighetul-Marmatiei.

Keresek egy intelligens zsidót, ki vállalná kétszobás lakásom rendbentartását és két kisfiam nevelését. Lampel butorraktár Reg. Maria 34. 1326

Jól bevezetett bélyeggyár olcsón átadó. Atvevő a szakmában ki lesz képesítve. Ajánlatokat „Biztos existencia” jellegű alatt a kiadóhivatalt továbbí. 1321

Kisebb családhoz mindenesnek ajánlom. Ecetgyár-ucca 14. Szőlősi Anna.

Törvény
A közigazgatás egységesítéséről. — Fordította Dr. PAP JANOS
Ara 200 lej
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában — Cluj

A bolygó zsidó
Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — **400 lejért**
kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

— kályhával fűt ma már a „Makk-ász” is. Ha jó kályhát akar, szerezze be már is.
10 kg. tévél fűt egy 80 m² szobát 24 órán át
Leggazdaságosabb. Leghigiénikusabb. Világ-szabadalom. Tartóssága örökös! 10 évi garancia!
ÁRLAPOT KÉSZSÉGGEL KÜLD:
Szántó Dezső és Fia
Oradea, Str. Marasesti 8. Telefon 4-91.
Városi iroda: Str. Avram Iancu 8.
Acéllemez-redőnyök. Esslingeni faredőnyök. Vasszerkezeti cikkek.
Kolozsvári vezérképviselet Babos & Co vaskeresk.

ember 22
vetlen kikötő
vek óta tartó
en a minap el
annak az
amely a ver
értelmében
szabad ki
ban. Az illeté
tavasszal már
uj csehsló
adó alá vetik
entük: Ausz
észüül az ide
ra. miután az
dóztatták kül
autókra az
or fogják ki
saságok a légi
kérnek. Lon
ngol vasuttár
bbs tárgyalást
sztróiumban s
koncessziókat
akra is, hogy
be rendszeres
lításra. A légr
rint közelebb
ben az ügyben
elé, melynek
suttársaságok
z évben meg
kon is a köz
k mindegyike
ittetni. Egyik
tejét is re
gák át.
n itéltek meg
adonból jelen
da jelentése
ők kedvező
Stresemann
és elismerik.
barátságos.
ések világo
ének tartják,
esapán meg
rajnai küri
lásponot. A
árként ehhez
kai körökben
nagy hatást,
dositásai nyor
ormány ellen
indítványt.
dalmi gyűlés
98 ellenében
listáknak a
bonyultott bi
ncour helyét.
minisztérium
aul Boncour
nem kívánja
ülésszakon
er lesz veze
ti delegáció

Hajje
rendé
s Ottó,
g v. fő
ávei:
ing
e 60 lej.
Israel
alesztinai
sa. Ara
zfályában.

MALEAGROS ÉS ATALANTE

Írta: ALBRECHT SCHAEFFER.

5.

Egyik napon a révész, aki az utazókat az Acheloos hullámain keresztül segítette, egy ember szólította meg, aki gyalogosan, csupán egy szál karddal volt felfegyverezve. Az idegen a tulsó partról elmerülve nézte a zöld vetéseket s tul azon Kalydon szép, fehér városát a magaslatokon. A háttérben a kiemelkedő domb még egy kisebb városkát rejtett. Oneus házáit, egy falaktól övezett gyűrű közepén, sok szobával és teremmel, éléskamrával és istállóval s ez épületek között oszlop-csarnokokkal és udvarokkal és magas fákkal teleszurt kertekkel. Emögött a domb mögött viszont az erdős dombok egész láncaolat húzódott a síkság mentén, lágy vonalban a horizonton.

Az idegen — az aitoliai Meilanion — amikor a folyó közepén észrevette a csonakot, az evező révészről megkérdezte:

— Mond kedvesem, ez a szépfekvésű város Kalydon városa?

— Igen, Kalydon, — mondotta a révész, s miután egy kis ideig Meilaniont nézte és vizsgálta, megszólalt:

— Te is a vadkan miatt jössz? — s anélkül, hogy a választ bevárta volna, hozzátette:

— En nem akarok lebecsülni téged: hisz nem is ismerlek, de nem hiszem, hogy elérhetsz ott valamit, ahol már Melagros, Théseus és még egy sereg van jelen, nem is szólva arról, hogy isteni sariak is vannak közöttük.

Meilanion egy kis ideig hallgatott, mielőtt beszélt:

— Nem. Ezt én sem hiszem. Azután még hozzátette:

— Ezek szerint tehát nem mennek semmire? — Nem, — vette oda könyvedén — én nem ezért jöttem.

A révész kitéte a tulsó partra s mielőtt kiszállt, megkérdezte:

— De valószínűleg meg tudod mondani, hogy Atalante itt van-e a férfiak között?

— Igen, — mondotta a halász, — itt van Atalante is.

6.

Amikor Meilaniont fölvevették a vadászvendégek közé, tüstént Atalante-nak mellécsatlakozott, mintha közte és Atalante közt nem történt volna semmi. Meilanion gyalog jött, Atalante viszont kocsin, ugyanugy, mint a többi férfihős, de kocsivezető nélkül, mert Atalante nem tűrt meg a közelében férfit. Meilanion vállalta tehát magára a gondoskodást a kocsiról, ő vállalta a lovak táplálását, tisztogatását, a szerzők rendbentartását, a mének nyírását. A borból szőtt és aranyos székek elhatárt könnyű fogatot is Meilanion tisztogatta s Meilanion gondoskodott arról is, hogy alkalmasak legyenek a duha homokban való futásra. Amidőn pedig mindannyian kivonultak a vadászatra, Meilanion szó nélkül átvette a gyeplőket s Atalante szó nélkül vette tudomásul, hogy Meilanion melléje ült és hajította a lovakat. Meilanion mind ezeket oly módon tette, hogy ez senki szemében nem tűnt nevelésnek, sőt még maga Meleagros is hallgatott, aki gyalog, vagy kocsin, de mindig az arkádiai nő közelében volt. A két ember barátsága tehát csak enyhiből állt. Sohasem beszéltek egy szót sem.

Amikor pedig ismét a vadkan üldözésére szánták el magukat, Meilanion úgy viselkedett, ahogyan a legjobbak sem viselkedtek különkülön. S mert az állat sérthetetlennek tűnt, úgy a becsület dolga lett megsebesíteni a vele való küzdelemben. Meilanion tehát ép úgy, mint legelőben, megkapta a maga sebéit. A seb azonban nehezen gyógyult. Láz verte ki a testét s heteken keresztül betegesen feküdt.

7.

Althaja, Meleagros édesanyja, aki nagyon sokat tanult anyjának, a föníciai

nőnek az orvostudományából, ápolta Meilaniont s eközben nagyon megtetszett neki a jól megtermett, egyenes kedélyű férfi, úgy, hogy Meilanion számára a hosszú betegség magányos óráit, az ágy szélén ülve, beszélgetéseivel jelentékenyen megrövidítette. Meilanion többnyire hallgatott, az asszony pedig vagy Heraklészről beszélt, akin nagy szeretettel csüngött s a ki-nek tetteit oly szépen adta elő, vagy pedig Meleagrosról mesélt, akit mindenek túl rögön a félisten mögé helyezett. Mert ha Meleagros ezideig egyetlen egy tettet se vitt végbe, úgy annál többet ígért. Homályos fordulatokban olvasmíró is beszélt, hogy fia szintén halhatatlan, egy más alkalommal pedig azt mondta, hogy ezt a halhatatlanságot vivta ki fiának. Azután pedig a szigorú nézésű, őszinte asszony megkérdezte a sötét mosolygó Meilaniontól, hogy vajon hiszi-e, hogy egy anya eltérítheti a végzetet fia felől, ha tud ellene valamit tenni. Végül pedig olyan nagy bizalomra fakadt Meilanion irányában, hogy elmesélt neki valamit, amiről, mint mondotta senki se tud semmit, még Oneus sem.

— Meleagros, — kezdte az asszony — megfurdalva és életpelenül jött a világra, s ő maga is a halállal küzdött. Ez fél közepén történt, amikor olyan hideg volt, hogy agyát a nagyteremben, a tűzhely mellé kellett állítani, az üszülőt pedig a tűzhely szélére egy kosárba. Egy öreg asszony vigyázott mindkettőjükre és a tűzre. Amidőn ő, Althaja, a mély éjszakában, nagy gyengeségében félálomba merülve feküdt az ágyán a tér homályából három alakot látott közeledni, három igen nagy fátyolos asszonyt, akik a tűzhely irányába a kosárhoz siettek, az öregasszony mellé, aki bóbiskolva ült a széken. A három asszony egymásután a gyerek fölé hajolt, érthetetlen szavakat mormoltak, azután pedig ismét elindultak s közülök a legutolsó, tekintetét a tűz felé fordulva, a következőket mondta:

— Gyermeked meg fog halni, ha ez a hasáb fa elég a tűzön.

Miután a fátyolos asszonyok eltávoztak, Althaja nagynehézsen felmelekedett az ágyon és látta, hogy a tűz helyén már csak parázs van s egy egyetlen darab fa, melybe ép most kapott a láng. Althaja az ágyból kihajolva ép el tudta érni s a tűzhely fölé hajolt s addig fujta, míg ez a hasáb is kialudt és remegve eldugta, amidőn kihült testéhez, ezután pedig ismét elaludt. Reggel arra ébredt, hogy a fadarab nyomja. A fadarabot nem mutatta meg senkinek. Drága ládikójába rejtette s még most is a ládikóban van, — végezte Althaja, — s úgy, ahogy gyermekem életben maradt, úgy él még most is, mert ez a hasáb fa sohasem fog elégni. Azután pedig Meilaniontól megkérdezte ragyogó szemekkel:

— Tudod-e, hogy kik voltak azok a fátyolos asszonyok?

Meilanion válaszolt:

— Te azt hiszed, hogy a Moirák. Én azt mondom, úgy vélem, hogy neked tulajdonképpen egy csodálatos álmod volt, mint ahogy ez gyakran megtörténik asszonyokkal, akik gyermeküket határtalanul szeretik.

— Lehetséges, hogy álom volt, — válaszolta Althaja szigorúan, — de akkor egy igaz álom volt. A vadkan, Meilanion, téged és majdnem mindenkit, még Polideukest is, megsebesítette, de nem sebesítette meg a fiam, mert megvan az a hasáb fa, — mondta ragyogva, ráncos szemű mögött, — s ez azt jelenti, hogy kezdenben van az élete.

7.

Egy másik este, amidőn Althaja egy szerrel a szobába jött, hogy Meilanion lázát csillapítsa, a beteg a következőket mondta:

— Csak teneked szabad tudni, tiszteletreméltó anya, hogy amikor itt fekszem, Atalanteira gondolok s hogy Atalante az, aki miatt itt vagyok, nem pedig a vadkan.

— Ezt gondoltam — válaszolta Althaja — s nem tudom azt mondani, hogy ez tetszik mint ahogy az sem tetszik, hogy a fiam érintkezik ezzel a háromszoros gyilkossal.

— Az igaz, válaszolta Meilanion, — hogy azokat a férfiakat megölte, ám megállapodtak, hogy a vesztés elpusztul. Ha például egy férfi egy menekülő szarvast, vagy egy vadkant elejt, ezt is gyilkosságnak nevezed?

— Igen ám, de azok férfiak voltak, — mondotta Althaja.

— En nem tudom határozottan állítani, vajon Atalante férfiakat látott-e azokban, vagy szarvasokat. Avagy még nem hallottál arról, hogy Atalantét, mint gyermeket egy anyamedve tejjel és véres hussal edzette s hogy később elhomályosította a látását?

— Most, hogy ezeket mondod, Meilanion, jövők rá, hogy miért kell mindig Ixionra és filára gondolnom, vajányszor Atalantét látom.

— Peiritoost gondold?

— Nem Peiritoosra és erre az Ixionra gondolok, hanem arra a bünösre, aki az alvilágban aként bünhődik, hogy egy örökké forgó tüzes kerékhez van kötözve.

— Oh, Althaja, — mondotta Meilanion, — nem hiszem, hogy muszáj ép olyasvalakire gondolnunk, aki az alvilágban szenved.

— En ép elég öreg vagyok már, — mondotta Althaja — s ez talán a hasznodra lehet. Amit most mondok, az még abban az időben történt, amidőn az istenek még a földön jártak. Akkoriban az istenek még hasonlítottak a halandókhöz, s csak az volt a különbség, hogy nagyobbak és szebbek voltak. Nos az égiek megkedvelték Ixiont és gyakran fölkeresték és ettek az asztaláról, tanácskoztak vele és helyeselték a tetteit. Ennek a következménye volt azután, hogy Ixion nagyzási mániába esett. Ez a nagyzási mánia hatalmába ejtette az érzékeit ugyanvíra, hogy Hé rére vetette a szemét, vágott utána és az ágyába szeretne volna vinni. Hére azonban megmondta Zeusnak s a többi isteneknek, akik ezt határozottáreggel felhőből készítették egy alakot, akit teljesen hasonlatos volt Hérehez. Hére pedig megígérte Ixionnak, hogy éjszaka fölkeresi; az azonban, aki jött és akit Ixion átöltött, az a felhő volt. Azután pedig megjelentek az istenek, Ixiont megragadták s egy tüzes kerékhez kötötték, amely szakadatlanul forog a földön. Később pedig, amikor a rossz már elsokasodott a földön és az istenek a Tartarosz alapították, Ixion is odakerült.

Althaja elhallgatott; Meilanion sóhajtott, majd pedig az asszony folytatta:

— Ez történt Ixionnal. Ama felhő azonban, amely magába fogadta Ixion magvait, egy fiút szült, aki az istenek-től a Kentaurus nevet kapta. S mert az istenek könyörületese, megengedték hogy a boldogok társaságában tartózkodjon, ott nőtt fel s még a halhatatlanságot is elnyerheti. Kentaurus azonban meglátta Magnézia lankáin az aranypiros kancákat és egyesült velük s ezek szívték azokat a csodaszörnyeket, akiket mi Kentaurusoknak nevezünk. Mert ime, Meilanion, mi történt: az történik, hogy az egyik kéz halhatatlanná emeli, a másik pedig nászra küldi a paripákkal.

— Igen, az tényleg borzalmas, amit te mesélsz. De mond meg, hogy miért gondolnál Atalantére, mert ezekből nem tudok rájönni.

— Hát nem azt mondtad, hogy anyamedve volt, amelyik tejjel és véres eledelekkel táplálta s hogy Artemisz-szal járt és szemel elhomályosultak úgy

anníra, hogy azokkal a férfiak helyett szarvasokat lát?

Ezekre Meilanion nem mondott semmit, hanem mélyen felsóhajtott. Althaja látta, hogy csukott szemekkel fekszik, a láza pedig emelkedik. Althaja felállt, hogy a kegyelhet átaryujtsa neki, akkor Meilanion felnyitotta a szemét, nagyon világosan nézett és mondta:

— Talán mégis van egy eszköz?

— Miféle eszköz? — kérdezte Althaja; Meilanion nem válaszolt. Kitéta a kegyelhet, Althaja pedig elhagyta a szobát. Mielőtt azonban az ajtót betette, még egyszer hallotta, amint Meilanion megismételte utolsó szavait.

(Folyt. köv.)

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Csütörtök: Tisztelem a régi szeretőmet, (3-adszor. Napibérlet 15 szám A. Sorozatszám 157)

Péntek: Tisztelem a régi szeretőmet, (4-edszor. Napibérlet 15 szám B. Sorozatszám 158)

Szombat: vasárnap és hétfőn: Mozielőadás. *Patt és Patachon esete Jozephine Bakerrel.*

A Magyar Színház mozi-műsora:

Csütörtökön fél 4-kor és fél 6-kor *Ketten a lejtőn.*

Pénteken fél 4-kor és fél 6-kor: *Ketten a lejtőn*

Szombaton: fél 4-kor, fél 6-kor, fél 8-kor és fél 10-kor *Patt és Patachon esete Jozephine Bakerrel.* A legújabb és legnagyobb Patt és Patachon vigjáték 8 felvonásban. *Première*

Vasárnap d. e. 11-kor: *Nagyszabású mátiné, 15 és 10 leies helyárakkal: (A Sanssouci malom) Vigjáték.* Ottó Gebuhr, Olga Tschehova, Hanni Veiss, Wilhelm Dieterle

Vasárnap fél 4-kor, fél 6-kor, fél 8-kor fél 10-kor: *Patt és Patachon esete Jozephine Bakerrel.*

Hétfőn fél 4-kor, fél 6-kor, fél 8-kor és fél 10-kor: *Patt és Patachon esete Jozephine Bakerrel.*

A színháziroda közleményel:

Ma és holnap utoljára: *Ketten a lejtőn (Ejféli után).* Egész Kolozsvár arról az elragadó, mélyen megható, gyönyörű film újdonságról beszél, amelynek címe *Ketten a lejtőn* s amely 3 nap óta valóságos magával ragadja s szinkór nézőt: régtől meglátott lelkesedő közönséget. Csak két napig látható: ma és holnap. Naponként csak két előadás van: fél négykor és fél hatkor. Nagyon olcsó helyárak: 30, 20, 10 lej.

Az új *Patt és Patachon-képet* óriási érdeklődéssel várja Kolozsvár közönsége. Talán sohasem várt még Kolozsvár közönsége új filmet olyan lázas érdeklődéssel, mint most az új *Patt és Patachon* vigjátékot, amelynek címe: *Patt és Patachon esete Jozephine Bakerrel!* Mát nem sok napig kell várnia a közönségnek, mert szombaton már láthatja a Magyar Színházban ezt a grandiózus, 8 felvonásos vigjátékot. Óriási érdeklődésre való tekintettel három napon szünetelni fognak a színházi előadások, úgyhogy nemcsak délután, de este is látható lesz a *Patt és Patachon-vigjáték.* Szombaton, vasárnap és hétfőn az előadások kezdete fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Helyárak a délutáni előadások alkalmával: 30, 20 és 10 lej, az esti előadások alkalmával: 40, 30 20 lej.

Tisztelem a régi szeretőmet, már csak ma és holnap! A színház új, nagyszerű operettrevüjé, melyett rendkívüli tetszéssel fogadott a mulatók és szórakozni vágyó közönség, a *Tisztelem a régi szeretőmet* még csak ma este és holnap este fog színpadra lépni.

KIADÓHIVATAL
Str. Bar
Ejféli telefon
EGYFIZETESI
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy óra.

IX évfolyam

1928 Novem
* 5669 K

Locarno

Két évvel ezelőben Stresemann terek egy ókmányú női paktum névzetesen mőtárla naiv lelkek akkor az első fesztét, lidségét tekintve, ragadozónak. Két és eszinek történetgondó ahhoz, hogy nyekel" hozzon.

Locarnóból, ille kumból a gyakorl valami s talán énak tudható be, lágpolitika szem újabb szépségflás dózai a locarnói. Ezért siettetők a jöttel.

A rendezés ké volt, de a józan azt mutatja ma még mindig fran alatt áll és Stres a Kellogg-paktum gedelmes expozé igen tisztelt és rarra, hogy a rajz ideje még a bék klauzulák mellett telendő.

Locarno tehát német nép barátsá keszerződések am valóra váltani, am győzők javát szole a Kellogg-paktum hogy nemcsak a pacifizmus mondo szik csődöt mon melyet éppen a szerint nem lehet teni.

Természetesen hogy a locarnói jét Briand, vagy na elő. A háttérben rognak. Az agóni és angol nacional zervatívizmus kat hangszerezt szolan lyeknek dallamvez francia flottaegyez ügyi költségvetés tözart diszharmonia locarnói és Kellio aláírások olyan z kiknek jótállását sem veszi komoly hogy Briand ben Poincaré-kormányt felon, hogy ez az mos politikai bala sen elszigetelten á netben, amely a fölet-politikáját ga mután ezt a fra csinálja, a francia tudja a maga szá caréék szemében a fizmus és maga a is amolyan türelm drót egy politikai feinek szívében, a rágabnak, ahogy kívánják. Ez a